

Il-proġett « **EULOCAL** » ġie ffinanzjat mill-Unjoni Ewropea fil-programm qafas "L-Ewropa għaċ-Ċittadini"

Aspett 2.2 Kejl tan-Netwerks ta' Bliet

Content

Il-proġett	1
Partneri	2
Avvenimenti	2
Avveniment 1.....	3
Avveniment 2.....	9
Avveniment 3	15
Avveniment 4	19
Avveniment 5	24

Il-proġett

L-għan ewlieni tal-proġett tagħna huwa li nikkovinċu lin-nies: li tkun membru fl-UE huwa pjuttost vantaġġuż . Fil-familja huwa ovvjju, li anki min huwa żgħir għandu l-importanza tiegħu. Xi ngħidu dwar is-soċjetà: f'belt, f'pajjiż jew fl-UE? Nazzjonijiet żgħar, pajjiżi żgħar huma importanti? Dawn huma importanti għall-UE? L-Unjoni Ewropea hija importanti għalina? Din se jikkollassa bħalma ġralu l-Imperu Ruman? Se jkun xi hemm ħruġ ġdid? Ilkoll niltaqgħu ma'dawn it-tip ta 'mistoqsijiet. It-twegiba hija diffiċli, jekk nixtiequ nagħtuha mingħajr demagogija u preġudizzju. Huwa partikolarment importanti li dawn il-kwistjonijiet jiġu diskussi maż-żgħażaġħ, li huma mingħajr esperjenza, u ma jafux kif taħdem l-Unjoni Ewropea.

L-għan tal-proġett tagħna huwa li jgħin liċ-ċittadini - partikolarment dawk żgħar - biex jaħsbu dwar dawn il-mistoqsijiet. Il-partecipanti jiddiskutu l-bieċa l-kbira tal-mistoqsijiet imsemmija hawn fuq fid-dettall, iżda minflok metodi espliciti aħna pjuttost nużaw dawk implċiti, bl-użu ta' metodi xierqa nisperaw li nistgħu nagħtu tweġibiet tajbin. Il-metodi xierqa huma dawk l-aktar effiċjenti: workshops, simulazzjonijiet, dibattitu, wirja, jew f'xi każi lectures, żjarat ta' studju. Dawn l-azzjonijiet kollha se jgħinu lill-partecipanti jirrealizzaw li fl-UE wkoll il-pajjiżi ż-żgħar huma importanti. Ma' attivitajiet differenti aħna wkoll se nipprovaw kemm hija importanti d-diversità kulturali, u kif dawk li jieħdu d-deċiżjonijiet jappoġġjaw lingwi żgħar, kważi minsija, bħal Malti.

L-għan l-ieħor huwa li nenfasizzaw kemm hu importanti li kull azzjoni - anke jekk minima - tkun li jintlaħaq għan komuni fil-viċinanzi tagħna u sussegwentement fl-Ewropa kollha. Dan huwa minnu għal kull azzjoni

individwali (bħal protezzjoni ambjentali, ix-xogħol volontarju - anki l-iżgħar eċċ.), Iżda wkoll fil-każ ta' proċess ta' teħid ta' deċiżjonijiet lokalment jew anke flivell Ewropew.

Anke l-mod ta' kif inhi magħmula din ix-xibka tirrifletti l-għanijiet tagħna: xi imsieħba huma minn pajjiżi kbar, bħall-Ġermanja, l-Italja, il-Polonja, u dawk iżgħar bħal Malta u l-Ungerija. Grupp ta' mira speċjali huwa ż-żgħażaġħ bħala l-futur tagħhom, il-ħajja se tkun fl-UE.

Partneri

Marsaskala, Malta; Kőszeg, l-Ungerija; Bad Kőtzting, il-Ġermanja; Chojna, il-Polonja; Velletri, l-Italja.

Avvenimenti

5 ġew stabbiliti avvenimenti f'dan il-proġett:

Avveniment 1

Parteċipazzjoni:

L-avveniment kien jinvolvi 30 ċittadin, inklużi erbatax-il parteċipant mil-lokal ta' Marsaskala, Malta; Hames parteċipanti mill-belt ta' Köszeg, l-Ungerija; tliet parteċipanti mill-belt ta' Bad Kötzting, il-Ġermanja; erba' parteċipanti mill-belt ta' Chojna, il-Polonja; erba' parteċipanti mill-belt ta' Velletri, l-Italja.

Lokal u Dati:

L-avveniment inżamm ġewwa Marsaskala, Malta, mid-19 sat-22 t'Ottubru 2017.

Deskrizzjoni qasira:

L-ghan tal-ewwel avveniment fost dawk kollha kien li jispjega t-tema ġenerali tal-proġett, u jelenka l-laqgħat konsekuttivi mal-miri prinċipali tagħhom, minbarra li jikkunsidra l-vantaġġi tas-sħubija fl-Unjoni Ewropea u l-effetti possibbli tad-daqs ta' stat tal-UE. Minbarra dan, għan ieħor kien li jipprova permezz, taż-żjara ta' studju, l-importanza u l-vantaġġ li tkun pajjiż żgħir.

L-ewwel avveniment kien organizzat mill-Kunsill Lokali ta' Marsaskala, fejn is-Sindku, Mario Calleja, il-kollegi, u l-ħbieb tiegħu hejjew programm perfett għat-30 parteċipant uffiċjali, li ħmistax minnhom kienu mill-Ġermanja, mill-Ungerija, mill-Italja u mill-Polonja.

Il-konferenza nfetħet mis-Sur Mario Calleja, is-Sindku tal-lokal ta' Marsaskala. Fid-diskors tiegħu huwa enfasizza l-importanza tal-avveniment u esprima t-tama tiegħu fil-futur komuni fl-Ewropa. Kif kien ippanat, f'din l-ewwel lejla nhar id-19 ta' Ottubru kellna wirja fejn il-parteċipanti wrew eżempji ta' benefiċċji li jkunu l-membri tal-UE. Ir-ritratti tqiegħdu fuq posters u baqgħu hemm fil-kamra tal-konferenza għal ġimgħa sħiħa. Il-gruppi kellhom iċ-ċans li jispjegaw għaliex għażlu l-bini mogħti lilhom, li huwa parti mill-belt li jirrapreżentaw, għal din il-wirja. Fosthom kien hemm ritratti dwar proġetti internazzjonali organizzati bl-appoġġ tal-UE, l-iżvilupp ta' zona speċifika f'belt, eċċ.

L-ghada fil-ghodu 20 ta' Ottubru, wara l-ftuħ ta' kuljum mis-Sur Mario Calleja, il-koordinatur tal-proġett, Dr. István Mátrai introduċa l-programm u l-importanza tiegħu. Huwa enfasizza li xi nies huma Ewroxiċi u ma jridux jaraw il-vantaġġ tal-eżistenza tal-UE. Barra minn hekk, huwa esprima t-twemmin tiegħu li s-serje ta' konferenzi, u avvenimenti se jikkontribwixxu għal reputazzjoni aħjar tal-UE.

Il-konferenza ġiet onorata minn Dr Owen Bonnici, Ministru tal-Ġustizzja, il-Kultura u l-Gvern Lokali. Fid-diskors tiegħu enfasizza l-importanza tal-Unjoni Ewropea, u ta eżempji wkoll ta' benefiċċji tas-sħubija Maltija. Bħala eks viċi sindku tal-kunsill lokali ta' Marsaskala huwa elenka diversi investimenti, proġetti li saru bl-ghajnuna tal-UE u esprima s-sodisfazzjon tiegħu li Marsaskala kienet attiva wkoll f'dan il-proġett internazzjonali.

Wara waqfa qasira kull organizzazzjoni msieħba tat preżentazzjoni qasira dwar il-problemi lokali tagħhom li kienu se jiġu diskussi waqt l-avvenimenti rispettivi tagħhom.

Köszeg, l-Ungerija tkellmet dwar l-importanza li jiġu involuti l-entitajiet kollha sabiex jiġi salvagwardat u protett l-ilma. Fil-PPT, is-Sinjorina Ilona M. Tálós spjegat il-mistoqsija li se tiġi diskussa aktar tard, u bi ftit mistoqsijiet sorprendenti hija ġibdet l-attenzjoni tal-udjenza dwar l-importanza tat-tema. Għal kull risposta tajba ngħata wkoll rigal żgħir. Hija semmiet ukoll li se jkun qed isir *homework* bi preparazzjoni għal-laqgħa ta' Köszeg, u d-delegazzjoni Ungeriza trid tlesti sa April.

Chojna, il-Polonja pprezentat l-attitudni tal-partecipanti mil-lokal u l-vizitaturi barranin lejn ix-xoghol barra mill-pajjiz, partikolarment f'belt zghira. Fil-PPT tieghu, is-Sur Janusz Cezary Salamończyk tkellem dwar il-beneficji ta' tahrig barra l-pajjiz, iffinanzjati mill-fondi tal-Ewropej. Huwa enfasizza l-aktar aspetti importanti tal-programm, u wera sistematikament id-differenza fil-hajja skolastika qabel u wara l-internazzjonalizzazzjoni tal-iskola, li hadet sehem fil-progetti Comenius, Leonardo, u Erasmus +

Velletri, l-Italja tat prezentazzjoni dwar hitan godda li telghu fl-Ewropa u Ewropej godda: Zghazagh imwielda fl-Italja minn genituri barranin. Signora Andrea Chiara Bauco ressqet il-prezentazzjoni qasira taghha bil-mistoqsija: "Min hu refugjat?" Hija tat definizzjoni u xi numri biex turi l-prezenza tar-refugjati madwar id-dinja llum. Imbaghad ipprezentat it-tema minn prospettiva storika, u temmet id-diskors billi wriet it-thassib ghal dak li qed isehh, izda esprimiet ukoll it-tama, ghall-futur u ghall-generazzjonijiet li gejjin.

Id-delegazzjoni minn **Bad Kötzting, tal-Germanja** tkellmet dwar il-hajja f'zona li darba kienet fruntiera u dwar l-effetti tal-Gwerra Bierda. Fil-PPT is-Sinjura Simona Gogeißl tkellmet l-aktar fuq aspetti pozittivi u negattivi tal-hajja fiz-zona tal-fruntiera li ghandha tigi diskussa flimkien. F'dawn iz-zoni l-konservazzjoni tan-natura u l-izvilupp sostenibbli ghandhom rwol importanti. Hija semmiet il-problemi tat-trobbija tan-nahal ikkawzati minn parassiti, sustanzi li jniggsu u pesticidi. Id-delegati riedu jenfasizzaw l-importanza ta' trattament bir-reqqa tan-natura li taffetwa lil popolazzjoni dinjija kollha

Marsaskala, Malta semmiet l-attitudni tal-partecipanti lokali, u l-vizitaturi barranin lejn l-importanza ta' pajjiz zghir u izolat; u lingwa kwaзи minsija. Fil-prezentazzjoni tieghu, is-Sur Emanuel Casingena tkellem dwar il-lingwa: l-origini tal-lingwa Maltija li hija tahlita ta' Gharbi sekulari u Sqalli, lingwa Semitika b'laqta Romanza fiha. Huwa qal li l-lingwa Maltija hija diffiċli biex tifhimha u tiktibha. It-tieni lingwa taghna hija l-Ingliż, lingwa li llum hija mifhuma minn bosta pajjizi oħra. Huwa zied ukoll li waqt iz-zjara daww preżenti se jirrealizzaw dan fil-hajja ta' kuljum, ghalkemm ma jkunux jistghu jiddistingwu d-djaletti differenti tal-lingwa Maltija. Huwa qal li l-partecipanti se jesperjenzaw din il-gurnata, matul iz-zjara f'Ghawdex. Sabiex ikun aktar car huwa qal li kien se jaghti xi fehmiet tieghu.

Wara dan, kellna diskussjoni u dibattitu dwar il-mistoqsijiet: **Il-prezenza ta' pajjizi zghar fl-UE tinhass? Ghandhom l-istess drittijiet?** Id-diskussjoni u d-dibattitu gew tqassmu fi gruppi, u wara kelliem minn kull grupp ta' sunt dak li ntqal. Fl-ahharnett, il-partecipanti ffurmaw punt komuni.

Mid-diskussjoni generali **"Anke ahna z-zghar importanti hafna wkoll"** issem mew il-punti ewlenin li gejjin: Immigrazzjoni; Kultura / Folklor, drittijiet ta' persuni LGBTIQ, Skambju ta' Ssudenti, skambju bejn generazzjonijiet, impronta gdida minn generazzjonijiet zghar, esperjenza ta' xoghol, ekonomija b'sahhitha, Benesseri Soċjali, konferenzi internazzjonali, Storja Sinjura, Diversità lingwali, Organizzazzjonijiet Volontarji, u Tradizzjonijiet.

L-opinjoni gejjin gew ipprezentati fid-dettall mill-kelliema: (Ovvjament, l-ahhar grupp kellu inqas cans li jipprezenta ideat godda, izda xorta wahda l-gruppi kollha taw il-kontribut taghhom sabiex id-diskussjoni tkun success.)

Huwa ovvju li kemm il-pajjizi l-kbar, l-ibliet il-kbar huma aktar b'sahhithom, u jistghu jinfluwenzaw ahjar lill-oħrajn. Madankollu, anki pajjizi zghar jistghu jinsistu fuq l-opinjoni taghhom stess. F'hafna pajjizi hemm diversi minoranzi, u ghandhom ukoll id-drittijiet taghhom - jekk le, jistghu jitolbu ghall-ghajjnuna.

Anke r-regolamenti tal-UE jindikaw li l-pajjiżi ftit huma importanti wkoll. Anke jekk il-pajjiżi iżgħar għandhom inqas rappreżentanti, il-presidenza tal-UE ma tiddependix fuq id-daqs, kull pajjiż iżomm din il-pożizzjoni b'sistema ta'rotazzjoni. Ukoll, il-veto jista'jgħin nazzjonijiet iżgħar – basta sa punt raġonevoli. In-nazzjonijiet iżgħar jista' jkollhom attivitajiet kbar, riżultati notevoli, u jistgħu wkoll ikollhom xjentisti famużi, inventuri (bħalma hemm fl-Ungerija). Kwalunkwe azzjonijiet minimi huma importanti, għalhekk anki grupp iżgħar ta' nies u assoċjazzjonijiet jista' jkollhom azzjonijiet pożittivi hafna u effiċjenti. (Anke fil-proġett tagħna bħal dawk li jrabbu n-naħal, persuni b'diżabilità, protetturi tal-ambjent eċċ. Jistgħu jgħinu biex isolvu mistoqsijiet serji.)

Biex nippruvaw li ċ-ċittadini tagħna, li anke dawk iżgħar, jgħoddu hafna, għandna nitkellmu aktar dwar l-Ewropa fl-iskola, u nagħtu evidenza lill-istudenti li hemm differenzi fl-UE, iżda hemm ukoll xebh, u dan huwa ovvju. L-iskambju ta' generazzjonijiet huwa importanti: zgħażaġh u anzjani jistgħu jittgħallmu hafna minn xulxin, u dan ikun ta' benefiċċju reċiproku. L-esperjenza ta' Brexit turi li l-ibliet il-kbar, probabbilment, iħossuhom aktar Ewropej, u dawk iżgħar, minflok, iżommu tradizzjonijiet nazzjonali, folklor, eċċ.

L-iskambju taċ-ċittadini, partikolarment l-iskambju taż-zgħażaġh, jista' jgħin biex iċ-ċittadini jiġu pprovduti l-benefiċċji li jkunu membri tal-UE, u dan ukoll jikkontribwixxi għal reputazzjoni aħjar tiegħu. Dan huwa saħansitra eħfef jekk il-pajjiż huwa iżgħir, minħabba li hemm konnessjoni aktar b'saħħitha fost in-nies, hemm inqas anonimità. Għalhekk huwa iktar faċli li ttwettaq bidliet.

L-ikla u l-waqfa qasira wkoll ikkontribwixxew għall-għan tal-proġett: Il-kċina internazzjonali kienet eżempju tad-diversità kulturali, u tat l-opportunità li wiehed jiskambja ideat, jifhem b'mod informali eċċ. Delegazzjonijiet differenti kellhom iċ-ċans li jsiru jafu dwar ikel tipiku ta' nazzjonijiet oħra, kif jitthejja, u għaliex huma importanti fil-kultura tagħhom. Din kulhadd hadha bis-serjetà, u minkejja t-titjiriet, l-imsieħba kollha għabu magħhom ikel imsajjar.

M'hemmx dubju li l-lokal li laqa' lil mistednin ippreżenta l-ikla tradizzjonali tiegħu wkoll. Dana kien eżempju eċċellenti ta' kif idea iżgħira, b'kontribuzzjoni minima wkoll kienet parti mis-suċċess ta' dan l-avveniment: matul il-preparamenti; waqt li l-ikel kien qed jiġi servut u waqt li kienu qed jistennew in-nies setgħu ikomplu jithadtu.

Wara l-waqfa għal ikel li fiha tqieset l-istil ta' hajja sana – aħna mxejna lejn il-monument Douzelage, fejn ittieħdet ritratt tal-grupp. Fil-monument - li twaqqaf hames snin ilu - is-sindku tal-lokal tagħna, is-Sur Mario Calleja tkellem dwar l-importanza tal-monument, li jista' jinstab f'wiehed mill-pjazez prinċipali. Kull belt membru ta'Douzelage għandha d-dwiefer tagħha, u huma kongunti minn vireg tal-metall li jissimbolizzaw il-konnessjoni qawwija bejn il-pajjiżi tal-UE u dik tal-bliet Douzelage. Iċ-ċittadini diġà huma konxji ta' kwalunkwe proġett internazzjonali li qed isehh fil-belt għaliex fil-kwadru jtkabbru l-bnadar tal-pajjiżi parteċipanti. Il-kartelluni wrew ukoll il-programm tal-avveniment.

Wara nofsinhar il-parteeipanti hadu sehem f'workshops ta' hames gruppi internazzjonali. Dan kien organizzat tajjeb, għaliex kull nazzjon kien responsabbli għal sugġett wiehed. Is-sugġetti kienu dawn li gejjin: Vantaġġi u żvantaġġi li tkun iżgħir (Ungerija); Dawk iżgħar fil-politika (Polonja); Immigrazzjoni (Italja) Żgħażaġh fl-isports (Ġermanja); Il-wirt, l-iżvilupp u l-generazzjoni iżgħażaġha (Malta). Wara l-workshops kull mexxej tal-grupp għabar fil-qosor ir-riżultati u wiegebb il-mistoqsijiet relatati mat-tema ta' parteċipanti oħra.

Il-vantaġġi u l-iżvantaġġi ġew kienu miġbura fil-qosor mill-grupp Ungeriz. Fi hdan il-parteciċpanti tal-grupp internazzjonali nstabu numru iżjed ta' żvantaġġi milli vantaġġi minhabba li huma f'it. Matul id-diskussjoni l-aktar diffikultà kienet li nstab: il-vantaġġi jew l-iżvantaġġi huma aktar importanti. Finalment, qbilna li probabbilment il-vantaġġi huma importanti hafna, u s-saħħa tagħhom tikkompensa l-hafna żvantaġġi. Vantaġġi huma pereżempju l-komunikazzjoni faċli, li n-nies huma familjari ma' xulxin, huwa aktar faċli li jibnu tim u jifhmu lil xulxin, għandhom l-istess problemi u jistgħu jissolvew aktar faċilment, u fattur importanti hafna: it-tradizzjonijiet jistgħu jkunu ippreservat aktar faċilment. Dawn kienu dawk li l-grupp sabu l-aktar importanti.

Żvantaġġi - skont id-diskussjoni li saret kienu dawn li ġejjin: Huwa diffiċli li ssib biżżejjed nies għal ċerti pożizzjonijiet - inqas għażla għal ċerti pożizzjonijiet; Wiehed irid jaħdem hafna aktar biex isib impjegji u opportunitajiet ta' sodisfazzjon; Jistgħu faċilment jiġu influwenzati fl-opinjoni tagħhom minn pajjiżi oħra aktar b'saħħithom u akbar; Postijiet iffollati, faċilitajiet ta' parkeġġ mhux adegwat u nuqqas ta' spazju biżżejjed biex jiġu żviluppati ċerti proġetti; Aktar diffiċli biex persuni b'talent ikunu rikonoxxuti barra mill-pajjiż; Fl-isports ma tantx tista' tintgħażel għall-kompetizzjoni; Hadd ma jista' jikkompeti ma' bliet żgħira u jrid imur x'imkien ieħor biex itejjeb il-kapaċitajiet tiegħek; Kumpaniji kbar jippreferu bliet akbar biex joperaw; Minhabba l-industrija t-tniġġis jista' jinħass aktar f'pajjiżi iżgħar minn pajjiżi kbar.

Wara t-taqisira tal-kelliema, il-biċċa l-kbira ta' dawk prezenti qablu li jagħtu lista ta' vantaġġi u żvantaġġi. Huma žiedu wkoll li ż-żgħażaġħ ikollhom imorru joqogħdu fi bliet ikbar sabiex itejbu l-hiliet tagħhom, u sfortunatament ma jergħhux lura lejn darhom, fil-belt u fil-pajjiż. Iżda minkejja l-iżvantaġġi, il-vantaġġi huma aqwa. Punt komuni li tqanqal kien li ahna lkoll għandna nenfazzjaw il-vantaġġi u nsibu mod kif innaqqsu l-effetti negattivi taċ-ċokon tagħna.

It-taqisira dwar **l-involviment taż-żgħażaġħ fil-politika** saret mill-grupp Pollakk. Il-grupp beda d-diskussjoni ta' xi informazzjoni dwar statistika. Skont hafna riċerki, iż-żgħażaġħ mhumiex interessati fil-politika. Ir-rata ta' parteciċpazzjoni ta' persuni bejn it-18 u l-25 sena fl-aħħar elezzjoni għall-Parlament Ewropew kienet taħt kwalunkwe grupp ta' etajiet oħrajn. Fil-Polonja, 40% biss tan-nies ta' età bejn it-18 u l-25 sena jipparteciċpaw billi jivvotaw fl-elezzjonijiet u n-numru kien l-istess għall-aħħar 20 sena. Jingħad li iż-żgħażaġħ huma okkupati biex itemmu l-edukazzjoni tagħhom, isibu impjeg, jibdew il-familja u l-involviment fil-politika ma jidhirx li hija kwistjoni importanti.

In-numru ta' kunsilli taż-żgħażaġħ fl-irħula u villagġi qiegħed jiċkien fil-lokalitajiet li huma membri tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Ġemellaġġ ta' l-Irħula Douzelage. Ftit huma l-kunsilliera taħt it-30 sena. M'hemmx hafna politici żgħażaġħ fuq livelli nazzjonali jew Ewropej u Prim Ministru ġdid tal-Awstrija huwa l-eċċezzjoni. Hemm ukoll twemmin popolari fost iż-żgħażaġħ li jenfasizza n-nuqqas ta' opinjonijiet politici jew l-ebda interess fil-politika. Hemm diversi inizjattivi biex tinbidel is-sitwazzjoni. F'Malta hemm diskussjoni dwar li iż-żgħażaġħ ta' 16-il sena jkunu jistgħu jipparteciċpaw f'elezzjonijiet lokali. Proposti simili deheru f'pajjiżi oħra tal-UE, xi wħud minnhom qed jaħsbu wkoll li jnaqqsu l-età għall-kandidati fl-elezzjonijiet nazzjonali ta' 16. Votazzjoni b'mod elettroniku tista' tinvolvi aktar żgħażaġħ.

Dawn il-proposti, fl-opinjoni tagħna jistgħu jkunu biss wiehed jew l-aktar tnejn mill-modi ta' kif jinvolvu liż-żgħażaġħ fil-politika. Il-qasam ewlieni tal-attivitajiet li jinkoraġġixxu liż-żgħażaġħ għandu jkun l-edukazzjoni. L-iskejjel, l-NGOs u organizzazzjonijiet oħra tas-soċjetà ċivili għandhom jagħmlu liż-żgħażaġħ kollha konxji li d-deċiżjonijiet politici jinfluwenzaw kważi kull aspett tal-hajja tagħna.

Matul id-diskussjoni wara l-prezentazzjoni tal-kelliem isemmiet ukoll li Erasmus + joffri wkoll appoġġ finanzjarju għal proġetti taż-żgħażaġh. L-azzjoni KA3 tiffoka fuq l-iżvilupp tal-politika taż-żgħażaġh u tista' tintuża wkoll għal proġetti ta' djalogu strutturat. Possibbiltà oħra hija l-azzjoni Erasmus + KA2 - inizzjattivi internazzjonali taż-żgħażaġh li għandhom l-għan li jaqsmu proġetti ta' prassi tajba. Barra minn dan, il-proġett l-Ewropa għaċ-Ċittadini (Europe for Citizens) tista' tgħin ukoll biex tinvolvi żgħażaġh fil-politika.

Id-delegazzjoni Taljana tat taqsira dwar l-**immigrazzjoni**. Fid-diskussjoni kien hemm opinjonijiet simili u kultant differenti. Aħna kollha qbilna li l-immigrazzjoni ma tfissirx l-istess għall-pajjiżi kollha. Malta u l-Italja huma affettwati ħafna mill-problema tal-immigranti, minhabba li dawn il-pajjiżi fil-biċċa l-kbira tal-każijiet huma l-ewwel waqfa għal immigranti. Malta b'mod partikolari tbat minhabba li n-numru ta' immigranti huwa estremament kbir meta mqabbel mad-daqs tal-pajjiż. Huma kontinwament jitolbu għajnuma mill-UE biex tkun tista' tlaħħaq mal-problema. Barra minn hekk, fil-kosta Taljana hemm wisq immigranti u xi kultant huwa diffiċli biex tiġi ttrattata l-problema. Il-Ġermanja hija pjuttost destinazzjoni finali għall-maġġoranza tal-immigranti, u jippruvaw jgħinuhom kemm jista' jkun. Madankollu, fil-Polonja u l-Ungerija m'hemmx wisq immigranti. Dan huwa parzjalment minhabba regoli aktar stretti li jhallu lil dawn jidhlu fil-pajjiż, iżda wkoll l-aktar minhabba li ma jridux jibqgħu f'dawk il-pajjiżi fejn l-ekonomija u l-istandard tal-ħajja mhumiex għoljin. Kien tajjeb li tirrealizza, li l-partecipanti ma lmentawx kontra l-immigrazzjoni minhabba l-ksenofobija, ir-razziżmu, raġunijiet ekonomiċi egoistiċi. Dawk prezenti kważi kollha qablu, li dawn il-persuni għandhom jidhlu f'pajjiż ieħor b'mod onest, b'dokumentazzjoni xierqa, li jippruvaw l-età u l-orijini tagħhom. Madankollu, ġie miżjud ukoll li r-refuġjati kultant ma jistgħux ikollhom id-dokumenti xierqa magħhom minhabba raġuni ta' sigurtà. Il-partecipanti kollha setgħu jagħtu eżempji pożittivi u negattivi dwar l-integrazzjoni tar-refuġjati fis-soċjetà. Aħna naqblu li m'għandhomx jiġu mitluba li jinsew il-kultura, il-lingwa, it-tradizzjonijiet tagħhom stess, iżda għandhom ukoll jaċċettaw il-liġijiet tal-pajjiż il-ġdid magħżul. Semmew ukoll li f'Veletri se nitkellmu dwar is-suġġetti f'aktar dettalji.

Iż-Żgħażaġh fl-Isport kienet tema li giet ipprezentata mid-delegazzjoni Ġermaniża. Il-partecipanti kollha qablu li l-forom kollha ta' attivitá fiżika jtejbu l-kapaċitá fiżika u l-benessri mentali. Il-partecipazzjoni fl-isport timbotta 'l quddiem wkoll cittadinanza attiva. Għandha wkoll effett pożittiv fuq il-ħajja soċjali tan-nies. Huwa stmat li hemm aktar minn 25% ta' tfal b'piż żejjed jew fi stat ta' obezitá, u huwa mistenni li jiżdied. L-obezitá hija biss waħda mill-ħafna kundizzjonijiet mediċi li jistgħu jiġu megħjuna b'mod sinifikanti mill-partecipazzjoni fl-isport - minbarra mard tal-qalb, dijabete, osteoporozí eċċ.

Aħna sibna wkoll li l-isport huwa attivitá soċjali. Hija opportunità kbira għaž-żgħażaġh biex jiltaqgħu ma' xulxin f'ambjent aktar sigur u b'saħħtu.

Barra minn hekk, l-attivitajiet sportivi jagħtu lin-nies iċ-ċans li jiltaqgħu ma' cittadini ta' nazzjonijiet oħra, u l-interess komuni, l-istess mod ta' ħsieb żgur jgħinuhom ikunu cittadini Ewropej attivi.

It-taqsira dwar **il-wirt, l-iżvilupp u l-ġenerazzjoni żagħżugħa** giet ipprezentat mill-grupp Malti. Huma sabu ħafna fatturi interessanti u importanti li għandhom impatt fuq dak kollu li ntqal hawn fuq. Fir-rigward tal-patrimonju, huwa dejjem aktar faċli li tiġi ppreservata, jekk post ikun żgħir. Mhux biss il-pajjiż, iżda l-rħula u l-bliet żgħar għandhom iżommu t-tradizzjonijiet haġjin. Madankollu, avvenimenti internazzjonali huma importanti, minhabba li t-tradizzjonijiet għandhom ikunu pprezentati lil nazzjonijiet oħra wkoll. Il-monumenti storiċi huma importanti biex juru kemm liċ-ċittadini, u anke lil min iżurhom dwar l-imġhoddi. Huwa aktar faċli li tagħmel dan jekk il-post huwa żgħir, u n-nies iridu jzommu biss ftit binjiet. Kull pajjiż qabel, li dan huwa programm Ewropew, u l-UE tappoġġja dawn l-inizzjattivi lokali. F'Malta għandna bosta knejjes u kappelli li huma rinovati, u l-istorja tagħhom tmur lura għal żmien il-Bizantini, ir-Rumani, l-Ottomani, Normanni eċċ.

L-ibliet ta' Velletri, u Kőszeg huma wkoll interessanti għaliex fihom instabu xi fdalijiet storiċi. Dwar l-iżvilupp, għandna nqisu l-iżvilupp ta' attivitajiet kulturali, soċjali u reliġjużi, mhux biss dak tal-bini l-ġdid u tal-lokalità. Konna naqblu li l-iżvilupp huwa aktar diffiċli f'post żgħir, madankollu anki bidla żgħira tista' tidher aktar faċli. L-iżviluppi fil-qasam kulturali u soċjali jistgħu jiġu appoġġjati mill-kunsilli lokali. Kull belt għandha tissielet mal-problema tal-futur taż-żgħażaġh. Hija problema komuni li dawn iħallu l-bliet żgħar u pajjiżi, u ma jerġgħux lura fihom. Il-Komunitajiet jippruvaw jipprovdu generazzjoni żgħira b'faċilitajiet li jaqblu mal-ħtiġijiet tagħhom, iżda università jew kulleġġ ma jistgħux jiġu sostitwiti. Malta hija eċċezzjoni: minħabba l-klima tagħha, il-post attraenti għadu popolari fost iż-żgħażaġh.

Il-ġurnata mimlija ġiet magħluqa permezz ta' pranzu gala b'avveniment kulturali. Kellna l-opportunità li nisimgħu mużika tradizzjonali Maltija, u nistgħu ngawdu t-talent ta' żewġ kantanti żgħażaġh. Ir-rappreżanti tal-pajjiżi lkoll intalbu jiehdu l-mużika nazzjonali tagħhom, sabiex daww prezenti jkunu jistgħu jisimgħuha wkoll.

L-aħħar ġurnata tal-konferenza kienet *field trip* fil-gżira ta' Għawdex. Matul il-ġurnata kollha ntwerew b'mod eċċellenti, kemm il-vantaġġi u l-iżvantaġġi taċ-ċokon u li tkun tgħix f'post iżolat. Il-partecipanti kollha ammiraw il- "gwidi tat-turisti" tagħna, is-Sur John Baptist Camilleri u s-Sur Charlot Mifsud, li tkellmu dwar il-wirt kulturali, tradizzjonijiet, karatteristiċi ġeografici u storiċi ta' gzejjer żgħar.

Il-benefiċċju żejjed tal-programm li ppreparaw għall-grupp kien li għen bis-sħiħ id-diskussjoni preċedenti tagħna dwar l-effetti pożittivi u negattivi tad-daqs żgħir. Nistgħu nippruvaw kemm hu diffiċli li nimxu mill-gżira ewlenija għal Għawdex, partikolarment minħabba l-iskeda tat-traġitt bejn il-gzejjer: jekk tinsa l-vapur, ikollok tistenna iehor għal xi saġhtejn. Barra minn hekk, minħabba d-daqs żgħir, u l-ibliet huma tant iffullati, huwa diffiċli li ssuq b'ċertu veloċità. Minħabba l-karozzi li jaqsmu wieħed jieħu żmien mhux ħażin biex jitla' u jinżel minn fuq il-vapur, u dan iwassal għal telf ta' ħin.

Stajna nosservaw li ħafna mill-abitanti jgħixu fuq is-sajd u l-biedja. Ħafna min-nies jgħixu fuq il-quċċata tal-gholjiet minħabba li r-raba għat-tkabbir tal-frott u tal-ħxejjex jeħtieġu l-ammont żgħir ta' ħamrija tajba tal-widien. Minħabba l-forma mhux tas-soltu fit-tqassim tar-raba, f'Għawdex jintużaw metodi sempliċi għall-kultivazzjoni tal-art. Għalhekk, anke fis-Seklu 21, in-nies li jgħixu f' Għawdex għandhom jużaw il-karrettun bil-ħmar, u metodi oħra primittivi għak hart tal-ħamrija. Ahna kollha verament ammirajna l-ħidma erojka tal-ħaddiema li jaqtgħu il-ħaxix bl-idejn.

L-iżolament tal-gżira żgħira ta' Kemmuna (fejn hemm biss erba' residenti b'mod permanenti) kienet estremament importanti matul il-mard tal-Ilsien u d-Dwiefer fl-1980. Dan kien l-uniku post li baqa' intatt, u għalhekk hemmhekk setgħu jitrabbew majjali sabiex ikabbru l-popolazzjoni fl-irziezet Maltin. Dan il-mod intuża wkoll bħala bank sabiex titkabbar ir-razza.

Wara l-*fieldtrip* - li kienet eżempju eċċellenti għal taġlim informali - irnexxielna nagħtu deskrizzjoni qasira tal-esperjenzi tagħna taż-żjaa. Il-konverżazzjoni komplet matul il-pranzu.

Il-laqgħa li jmiss se ssir f'Velletri, l-Italja, f'nofs April.

Avveniment 2

Parteċipazzjoni:

Dan laqqa' flimkien 30 ċittadini, li 15 ġejjin mill-belt ta' Velletri, (**I-Italja**), 4 mill-belt ta' Marsaskala (**Malta**), 4 parteċipanti mill-belt ta' Kőszeg, **I-Ungerija**; 3 parteċipanti mill-belt ta' Bad Kőtzting, **il-Ġermanja**; 4 parteċipanti mill-belt ta' Chojna, **il-Polonja**.

Post/Data

l-avveniment sar f' **Velletri, I-Italja** minn 12/04/2018 sa 15/04/2018

Deskrizzjoni fil-qosor:

L-ghan tat-tieni avveniment kien li jagħti eżempji tal-vantaġġi tas-shubija fl-Unjoni Ewropea lokali, fil-lokal, kif ukoll biex turi kif pajjiż kbir, wieħed mill-membri fundaturi tal-UE jaħseb dwar l-importanza ta' pajjiżi iżgħar, u jinkoraġġixxi liema tip ta' shubija tista' tiġi stabbilita. Barra minn hekk, għan sekondarju kien li tiġi diskussa s-sitwazzjoni tar-refuġjati, u li tibda diskussjoni dwar il-problemi u dwar soluzzjonijiet possibbli relatati mal-kriżi ta' migrazzjoni riċenti.

Dan l-avveniment kien organizzat minn TRATTI, l-assoċjazzjoni ta' bosta studenti żgħażaġħ universitarji, u ċittadini bl-għajnuna tal-konsulent tal-fiduċja tagħhom, l-eks għalliema, Dottor Alessandra Modio, u l-kollegi u l-ħbieb tagħha. Tratti, hejja programm eċċellenti għat-30 parteċipant uffiċjali f'dan il-proġett, f'isem il-belt ta' Velletri. Hmistax minn dawn il-parteċipanti kienu mill-Ġermanja, I-Ungerija, Malta u I-Polonja.

Qabel l-ikla ta' filgħaxija, Dottor Alessandra Modio, il-konsulent ta' Tratti u eks-kunsillier, fethet il-konferenza. Fid-diskors tagħha, hija enfasizzat l-importanza tal-parteċipazzjoni taż-żgħażaġħ fil-ħajja pubblika. Semmiet ukoll li ħafna parteċipanti żgħażaġħ għadhom qed jaħdmu fuq il-wirja li kellha tinfetaħ l-għada. Hi enfasizzat l-importanza tal-laqgħat internazzjonali fejn parteċipanti minn pajjiżi differenti jistgħu jikkooperaw. Hi fakkret bosta memorji dwar il-proġetti ta' passati tal-UE organizzati permezz ta' Kőszeg. Iktar tard, matul l-ikla kienet opportunità kbira għal diskussjoni informali. Huwa importanti li wieħed isemmi li l-organizzaturi ppruvaw isibu l-aħjar postijiet għall-avvenimenti (librerija), żjarat ta' studju (mużew, fejn isir l-inbid), ikliet (f'xi pizzerija, agriturizmu), akkomodazzjoni (agriturizmu): tradizzjonali Taljana, jew internazzjonali, jew UE -postijiet sostnuti.

L-għada filgħodu (13 t' April) Is-Sur Edoardo Menicocci, il-president ta' TRATTI, fetaħ il-ġurnata. Fid-diskors tiegħu rringrazzja lill-parteċipanti kollha tal-proġett, u esprima s-sodisfazzjon tiegħu għaliex ħafna nies daħlu jisimghu l-programm, li ġie ppubblicizzat fl-aħbarijiet. Huwa introduċa uffiċjalment id-delegazzjonijiet tal-erba' pajjiżi l-oħra u l-grupp li kien qed jospita. Huwa iżza ħajr lil Dr Alessandra Modio għall-assistenza tagħha f'isem l-erba' gruppi taż-żjara.

Huwa kompli jispjega li s-sit fejn sar l-avveniment huwa lok importanti ħafna għall-belt fejn hemm il-librerija tagħha. Il-librerija ta' Velletri tissejjah ukoll "House of Culture and Music" minħabba r-rwol ċentrali tagħha fil-ħajja kulturali tal-belt. Din ġiet ronovata permezz ta' fondi mill-UE, għalhekk ħasbu li jkun il-post perfett biex tiftaħ l-avveniment minħabba l-istatus simboliku tagħha.

Aħna bdejna l-programm billi rajna film jismu, The Great European Disaster Movie, prodott mid-direttur Taljan Annalisa Piras. Il-film huwa dwar futur mhux imbiegħed fejn l-Ewropa ma teżistix aktar u enfasizzat mhux biss ir-raġunijiet probabbli għal dan, iżda wkoll il-konsegwenzi diżastrużi li jerggħu jirxuxtaw in-nazzjonalizmu fl-Ewropa. Il-film kollu kien imqanqal ħafna, u nistgħu nsibu x-xebħ bejn il-passat u l-futur probabbli. Peress li l-programm kien intbagħat ġimghat qabel l-avveniment, il-partecipanti setgħu jhejju tajjeb għaliha, iżda aħna kollha konna emozzjonati ħafna mill-istess ta' swied il-qalb fil-film, li ġew irrakontati minn nies differenti minn pajjiżi differenti fl-Ewropa. L-organizzaturi staqsewna biex naħsbu dwarha, u nippreparaw diskussjoni kemm formali kif ukoll informali għall-għada.

Matul il-konferenza ġejna onorati bil-preżenza tas-Sur David Sassoli, il-viċi-president tal-Parlament Ewropew. Fid-diskors tiegħu, huwa enfasizza l-importanza ta' avvenimenti bħal EULOCAL biex jiddiskutu problemi Ewropej filwaqt li jiġbru nies minn partijiet differenti fl-Ewropa. Huwa kien impressjonat ħafna bil-preżenza tal-bosta żgħażaġħ fost l-udjenza, peress li ż-żgħażaġħ normalment mhumiex interessati fil-politika. Huwa awgura lill-partecipanti kollha, li din il-konferenza tħalli riżultati pożittivi. Wara t-taħdita tiegħu kien hemm ċans li l-partecipanti jistaqsu mistoqsijiet: hu deher ottimist dwar il-futur tal-UE, u ma jistenniex li jkun hemm pajjiżi oħrajn li jitolbu li johorġu.

Wara l-mistoqsijiet u t-tweġibiet ta' Fausto Servadio, is-sindku tal-belt indirizza l-ħsibijiet tiegħu lill-udjenza. Huwa esprima kemm huwa kuntent li Velletri tiegħu sehem f'dan il-proġett taħt l-Ewropa għaċ-Ċittadini, tessut bejn l-ibliet. Huwa qal li kien jinsab kburi ħafna fi Trattin, għax għamlu minn kollox sabiex jinvolvu liż-żgħażaġħ fil-ħajja soċjali tal-belt. Huwa talab lil Dr Alessandra Modio, il-konsulent tal-grupp, ex-kunsillier, sabiex titla' fuq il-podium u enfasizzat l-importanza tal-għajjnuna tagħha li kienet qed tagħti lil żgħażaġħ entuzjasti.

Dr István Mátrai, il-koordinatur tal-proġett introduċa fil-qosor il-programm u l-importanza tiegħu. Huwa enfasizza li ħafna nies huma ewroxiċi u ma jridux jaraw il-vantaġġi tal-eżistenza tal-UE. Barra minn hekk, huwa esprima t-twemmin tiegħu li s-serje ta' konferenzi u avvenimenti se tikkontribwixxi għal reputazzjoni aħjar tal-UE. Huwa semma wkoll li l-ewwel konferenza ġiet organizzata f'Marsaskala, Malta, u kienet effiċjenti ħafna, il-partecipanti setgħu jsibu punti ta' fehmiet u fatti godda li kollha jenfazzjaw il-ħtieġa tal-kooperazzjoni ta' pajjiżi żgħar u kbar, qodma u godda tal-UE. Huwa esprima l-gratitudni tiegħu għall-preparazzjoni tal-avveniment u awgura lill-partecipanti kollha konferenza ta' suċċess.

Wara waqfa qasira l-partecipanti u l-viżitaturi mill-belt kellhom iċ-ċans li jisimgħu d-diskors tas-Sur Abdoulaye Mbodj, li huwa l-ewwel iben ta' immigranti Afrikani, li sar avukat u jippratika fil-qorti ta' Milan. Huwa tkellem dwar il-ħajja tal-familja tiegħu. Missieru kien ħalla l-familja tiegħu fis-Senegal bil-wegħda: li jsibillhom kollha ġejjieni aħjar minn dak li l-pajjiż originali jista' joffri. Huwa qatt ma qata' qalbu, u issa jahdmu u jgħixu f' Lodi. Bħala ġenituri, l-akbar sodisfazzjoni tagħhom huma t-tlett itfal li huma rabbew b'imħabba. Is-Sur Abdoulaye Mbodj iddikjara li hu qatt ma ħass diskriminazzjoni kontra tiegħu, la l-iskola, u lanqas fil-post tax-xogħol tiegħu. Huwa ddikjara lill-nnifsu bħala eżempju tal-Italja li tilqa' u ma mhux li teskludi. Bhal missieru, huwa jhoss lill-nnifsu persuna rrispettata, u kien grat għall-għajjnuna tremenda li kiseb mingħand ħafna nies. Issa, huwa jhoss li wasal iż-żmien biex iħallas lura dan. Għalhekk hu jagħmel l-almu tiegħu biex jgħin lil dawk li jehtigħu. Tul id-diskors kollu tiegħu introduċena għall-wirja li konna ser naraw dwar "l-Ewropej il-godda", ulied immigranti li ddeċidew li jibqgħu fl-Italja u jibdlu ħajjithom, filwaqt li jzommu f'moħħhom iċ-ċandiet terribbli li kellhom jgħaddu minnhom il-familji tagħhom.

Imbagħad ġew inawgurati l-wirjiet li kienu miftuħa għall-pubbliku, flimkien. Fortunatament, hafna studenti ġew biex jaraw l-inawgurazzjoni, u biex jisimgħu l-kliem ta' Abdoulaye Mbodj dwar dan. Kellna l-opportunità li naqraw stejjer ta'suċċess u dawk li ma kellhomx daqstant suċċess minn nies differenti bħal sportivi famużi li ma setgħux ikunu parti mit-tim nazzjonali minħabba li kienu refuġjati, xjentisti li setgħu jaħdmu u kienu rikonoxxuti. Kif qal is-Sur Abdoulaye Mbodj, kollha kellhom jaħdmu iebes biex jilhqqu l-għanijiet tagħhom. Aħna kollha qbilna li l-programm kien infassal tajjeb: wara l-wirja kellna l-possibbiltà li nitkellmu dwar "l-Ewropej il-ġodda" b'mod informali, u wara nofsinhar, aħna wkoll stajna nitkellmu dwar is-sitwazzjoni f'pajjiżna.

Wara l-ikla rġajna lura lejn il-librerija għal-workshop tagħna: it-tema prinċipali kienet il-migrazzjoni, kif aħna nifhmu li hija ċ-ċentru ta' kollox fl-istorja reċenti Ewropea. Hdimna f'erba' gruppi internazzjonali. Kull grupp irċieva dikjarazzjoni 'mistoqsija u kellu jipprezenta tliet suggerimenti sempliċi fl-aħħar tal-workshop. L-erba' temi kienu l-migrazzjoni u l-integrazzjoni, it-ktabbir u l-iżvilupp sostenibbli, id-difiża u s-sigurtà, l-informazzjoni u l-komunikazzjoni. Il-konkluzjonijiet tagħna kienu diversi: l-ewwelnett, enfasizzaw id-differenza bejn l-immigranti ekonomiċi u dawk politiċi, u l-importanza tal-midja għall-perċezzjoni li għandna ta' immigranti u l-immigrazzjoni f'pajjiżna u fl-Ewropa in ġenerali. Aħna ddiskutejna wkoll iċ-ċentru tad-diskussjoni pubblika u l-ħsieb kritiku meta titkellem dwar temi bħal dawn. It-tieni, il-gruppi tkellmu dwar il-ħtieġa ta' immigranti fl-Ewropa: minħabba l-popolazzjoni li qed tixjieħ tagħna, li tikkontribwixxi għall-ħtieġa tagħna għal forza tax-xogħol. Il-mistoqsija hija jekk din hijiex is-soluzzjoni vera? Ir-refuġjati se jaħdmu? Li dawn in-nies jitgħallmu u jitharrġu jeħtieġu għajnuna finanzjarja. Fl-aħħarnett, indirizzajna l-problema tal-integrazzjoni: hafna mill-partecipanti għamlu dan billi ddiskutew il-problemi tal-integrazzjoni, problemi ta' vjolenza u diviżjonijiet fl-Ewropa nnifisha u d-diffikultà li jkollok nies li ġejjin minn ambjent kompletament differenti b'regoli u tradizzjonijiet differenti. Izda huwa impossibbli li tissolva l-problema tal-integrazzjoni ta' kulturi differenti? Uħud minna ppruvaw jaslu għal xi soluzzjonijiet possibbli, per eżempju billi tenfasizza l-importanza tal-barriera tal-lingwa u l-edukazzjoni fil-proċess ta' integrazzjoni. Barra minn dan, irriżulta li integrazzjoni vera mhix mistennija titwettaq, u huwa impossibbli. Għandha tittieħed in konsiderazzjoni biex tgħin lil dawn in-nies fil-pajjiż li jiġu minn - jekk ikun pajjiż sigur. Aħna kollha qbilna li r-refuġjati f'periklu reali jisthoqqilhom l-għajnuna kollha, izda għandhom ukoll jikkooperaw, jaċċettaw ir-regoli u l-liġijiet tal-pajjiżi l-ġodda tagħhom. Intqal ukoll li sfortunatament xi immigranti huma kriminali u n-nies lokali għandhom tendenza li jpoġġu r-refuġjati kollha fl-istess keffa, u l-attitudni lejn il-migranti xejn mhi pożittiva.

Wara l-mistoqsijiet tal-workshop id-delegazzjonijiet tal-pajjiżi mistiedna tkellmu fil-qosor dwar l-esperjenza tagħhom f'pajjiżhom.

Id-delegazzjoni ta' Bad Kötzting semmiet żewġ punti ewlenin: l-akkomodazzjoni tar-refuġjati u l-edukazzjoni għall-integrazzjoni tax-xogħol. Huma kellhom eżempji kemm pożittivi kif ukoll negattivi. Huma għandhom madwar 160 refuġjat mis-Sirja, l-Etjopja, l-Iraq, l-Iran, il-Każakstan, ir-Russja, l-Ukraina, il-Mali, l-Eritrea, is-Somalja, in-Niġerja. Hafna minnhom jgħixu f'bini li qabel kien sptar, u huma ftit dawk ir-refuġjati rikonoxxuti li jgħixu fl-appartamenti fil-belt. 60 minnhom biss għandhom status rikonoxxut bħala li għandu d-dritt tal-ażil, u minn dawn, jaħdmu biss 2. It-tfal imorru f' open-time school jew kindergarten fen jiltaqgħu ma' tfal oħra bħalhom.

Huwa fatt pożittiv ewlieni li hemm xibka kbira ta' appoġġ għal voluntiera attivi u dedikati għar-refuġjati, li jgħinu biex jintegraw ir-refuġjati f'varjetà ta' attivitajiet, bħal klabbs sportivi u korsijiet ta' taħriġ awtonomi. L-irġiel u n-nisa jirċievu struzzjoni speċjali: għar-refuġjati maskili - kif għandhom iġibu ruħhom f'kuntatt man-nisa jew fil-ġabra pubblika; għal nisa - korsijiet tal-lingwa li jispeċjalizzaw fil-kura tat-tfal u s-saħħa tat-trabi. Fatt ieħor pożittiv huma l-klassijiet kollaborattivi kemm għaċ-ċittadini Ġermaniżi kif ukoll għar-refuġjati: bħal korsijiet ta' tisjir kollettiv u korsijiet tan-*knitting*. Hemm ukoll workshop tat-tiswija tar-roti, immexxi minn refuġjati.

Madankollu, fuq in-naħa negattiva, l-istat jiddependi ħafna fuq ix-xogħol tal-voluntiera, li jistgħu ma jkunux affidabbli. Hemm problemi ta' akkomodazzjoni għal refuġjati rikonoxxuti. Hajja iżolata fl-akkomodazzjoni kollettiva tipprevjeni xi problemi, iżda ma tappoġġjax l-integrazzjoni.

Rigward l-edukazzjoni hemm 11-il klassi b'madwar 180 student, imqassma skont il-livell tagħhom, u ħafna minnhom huma lesti li jitgħallmu. Għall-bidu l-puntwalità kienet problema, iżda issa l-istudenti huma aktar afdati mill-Ġermaniżi.

Mil-lat pożittiv nistgħu nagħtu dan l-eżempju: Rifugġat rikonoxxut mis-Sirja (b'mara u żewġ itfal) li kienu studjaw il-Letteratura Għarbija ħadu sehem bħala interpreti fl-aġenzija tax-xogħol u huwa mbagħad ġie impjegat bħala *social worker* fl-iskola vokazzjonali. Sadanittant illum dan huwa ħaddiem soċjali full-time u uffiċjal responsabbli mil-lokazzjoni tar-refuġjati fl-amministrazzjoni tal-lokal. Huwa interessat fl-integrazzjoni; barra minn hekk, it-tfal tiegħu jitkellmu l-Ġermaniż.

Madankollu, hemm eżempji negattivi wkoll. Student Sirjan, li wera imġieba mhux xierqa u ma segwa ebda regola, u ġie anke ttrattat minħabba d-droga, kellu jitlaq mill-iskola u m'għandu l-ebda futur fil-Ġermanja.

Il-kumpaniji fil-lokal huma lesti li jedukaw u jħarrġu r-refuġjati u jimpjegawhom wara l-apprentistat. Huma partikolarment interessati fl-istudenti mill-Afganistan. Ħafna minnhom huma interessati fit-tagħlim u l-integrazzjoni. Iċ-ċansijiet tagħhom li jibqgħu huma minimi, minħabba li l-Gvern Federali jqis lill-Afganistan bħala pajjiż sikur, li mhuwiex ikkontestat fil-Ġermanja. Għalhekk, hemm biża dejjiema ta' deportazzjoni. Saħansitra ġara li student kien maqbud mill-pulizija minn ġewwa klassi fl-iskola.

Għad hemm triq twila għall-integrazzjoni. Il-proċedura għall-għoti tad-dritt tal-ażil jew iċ-ċaħda li tiegħu wisq ħin. Huwa diffiċli għar-refuġjati rikonoxxuti li jsibu xogħol jew akkomodazzjoni. L-attitudni ta' bosta Ġermaniżi lejn ir-refuġjati mhijiex waħda pożittiva.

Id-delegazzjoni ta' Kőszeg ma setgħetx tagħti wisq eżempji. Huma spjegaw li l-Ungerija wkoll tospita bosta refuġjati, u huma - jekk jixirqilhom - jgħixu f'ċirkostanzi tajbin. Barra minn hekk, f'Kőszeg hemm nies ġejjin mill-Armenja, eċċ. Bosta professjonisti, bħal tobba, periti u ħaddiema oħra jmorru l-Ungerija, fil-provinċja ta' Vas, u għandhom reputazzjoni verament tajba. Madankollu, m'hemmx wisq nies li njixtiequ jibqgħu fl-Ungerija, l-aktar iridu jużawha bħala pajjiż ta' tranżitu, u jridu jmorru lejn il-Ġermanja. Definitivament, waħda mir-raġunijiet hija livell ta' hajja oġhla fil-Ġermanja.

L-Ungerija ma tiċhadx għajnuna lil dawk li jgħixu fil-periklu, iżda l-Gvern Ungeriz jitolb dħul legali, bl-identità. Dawk li jnixtiequ jidhlu fil-pajjiż illegalment - u b'dan il-mod ikollhom aċċess għall-Ewropa - jintbagħtu lura. Huwa minnu wkoll li l-Gvern Ungeriz jemmen bis-siħ li għandha tingħata għajnuna minn fejn ġej, l-Ungerija diġà bagħtet ħafna flus biex ittejjeb il-kundizzjonijiet tal-għajxien, biex tibni sptarijiet, skejjel, eċċ

Id-delegazzjoni ta' Chojna tista' wkoll titkellem dwar sitwazzjonijiet differenti hafna. Bhalta eżempju tajjeb li huma semmew kien jikkoncerna immigrant ta' 17-il sena mis-Sirja. Minhabba l-incertezza dejjiema u l-biża', il-familja ddecidiet li timxi lejn il-Polonja. L-akbar sfida ffaċċjata mir-refuġjati hija li jitghallmu l-Pollakk. Mingħajr din il-ħila, kien diffiċli għal zaġġu biex isib ħbieb godda jew biex ikompli edukazzjoni għolja. Problema oħra kienet l-attitudni negattiva taż-żgħażaġ tal-iskola għar-refuġjati. Wara tliet snin jgħixu fil-Polonja, hija tgħid li l-iskejjel tagħha bidlu l-attitudni tagħhom lejha, iżda ma bidlux l-attitudni tagħhom lejn ir-refuġjati b'mod generali. Fl-opinjoni tagħha, dan mhux tajjeb, għax kulhadd jisthoqqlu l-għajjn ta' haddiehor u kundizzjonijiet ta' għajxien fi żgur u paċifiċi. Huma jippanaw li jibqgħu fil-Polonja sa ma tintemm l-ostilità fis-Sirja jew saħansitra aktar tard.

Il-proċeduri fil-Polonja huma kkomplikati u jdumu diversi xhur, u n-nies minn bosta pajjiżi jitqieghdu fl-istess ċentru. Hemm hafna nies f'post wiehed, li huma frustrati minhabba li huma miżmuma fil-limbu għal żmien twil. Id-diversità kulturali fiċ-ċentri tar-refuġjati toħloq ukoll konflitti. Barra minn hekk, inqas minn kwart tar-refuġjati jixtiequ jitghallmu l-Pollakk. Il-proċedura ta' aċċettazzjoni ta' immigranti u l-għoti ta' status ta' refuġjat fil-Polonja hija twila hafna. Skont ir-regoli, għandu jdum massimu ta' sitt xhur, iżda fir-realtà, tilhaq anke sentejn. Matul dan iż-żmien, il-barranin jinżammu f'ċentri speċjali. Huma għandhom jingħataw, ikel, għajjnuna medika, flus u jitghallmu l-Pollakk. Sakemm ma jkollhomx permess legali, dawn ma jistgħux jaħdmu jew jitolqu miċ-ċentru.

Fis-snin riċenti, kineu biss madwar 100 adult u madwar 500 tifel u tifla li użaw il-klassijiet sabiex jitghallmu l-lingwa. Ma hemm l-ebda konsegwenza li wiehed jirrifjuta li jipparteċipa fil-klassijiet. Problema oħra hija li m'hemmx għalliem esperjenzati. Forsi s-sitwazzjoni tinbidel dalwaqt, minhabba li kumpanija waħda reċentement giet magħzula biex tkun responsabbli għall-edukazzjoni madwar il-pajjiż kollu.

Wara li jirċievu status ta' refuġjat, il-barranin jistgħu jibqgħu fiċ-ċentru għal sena. Wara dan iż-żmien l-għajjnuna tispicċa, u għandhom isiru indipendenti. Sena mhix żmien biżżejjed biex tirkupra mit-talbiet mentali, fiżiċi u emozzjonali tal-għajxien permezz ta' gwerra, biex titgħallim lingwa, u fl-istess ħin issib xogħol. Wara li jitolqu miċ-ċentru, ir-refuġjati jirċievu ftit li xejn għajjnuna.

Id-delegazzjoni ta' Marsaskala tkellmet dwar il-problema tagħhom: ma teskludix in-nies li gejjin f'Malta, iżda d-daqs tal-gżira u l-popolazzjoni relattivament għolja tikkawża problemi serji. Minhabba s-sitwazzjoni ġeografika tagħhom hafna bastimenti jimbarkaw, u anki jekk temporanjament biss, hafna refuġjati ma jistgħux jigu miżmuma.

Il-lejla kkontribwiet ukoll għas-suċċess tal-avveniment kollu. Il-pranzu ġie servut fil-lukanda Agritourism fejn anke rqaдна. Stajna wkoll naraw li kienu qed jithejjew il-platti tradizzjonali. Imbagħad rajna mużika tradizzjonali Taljana ta' grupp lokali. Minbarra dan, stajna naqsmu l-ideat tagħna b'mod informali, għalkemm il-gurnata kienet mimlija b'diskussjonijiet u xogħol.

Nhar is-Sibt kellna mixja f'Velletri u żorna l-mużew u tempju. Fiż-żewġ postijiet kellna gwida ddettaljata li kienet tinkludi deskrizzjoni tax-xogħol arkeoloġiku. Wara iklar f'ristorant fejn doqna l-platti li fihom halltu t-tisjir tradizzjonali ma' dak kontemporanju, kellna l-pjaċir li nżuru ċentru esperimentali fejn isir l-inbid f' Velletri. Hawn l-imghallem spjega li ċ-ċentru ta' dawn il-faċilitajiet fl-Italja mhux bhalta produtturi tal-inbid għall-profitt, iżda bhalta suġġett xjentifiku li jinteraġixxi mal-produtturi biex jinkiseb il-massimu possibbli minn dawn is-sorsi naturali mill-isbaħ.

Kellna l-opportunità li josservaw kemm proġetti twettqu b'fondi tal-UE f'Velletri, li tawna l-opportunità li niddiskutu dwar sugġetti essenzjali fl-istorja reċenti Ewropea mhux biss matul il-laqgħat li ħadna sehem fihom, iżda wkoll fil-ħin liberu tagħna!

Il-laqgħa li jmiss se ssir f'Bad Kötzting, il-Ġermanja fil-bidu ta 'Ġunju.

Avveniment 3.

Participazzjoni:

Fl-event ipartecipaw 35 cittadini fosthom 13 mill-municipalita ta` **Bad Kotzting il-Germanja**, 6 partecipanti minn **Koszeg I- Ungerija**, 9 partecipanti minn **Marsaskala Malta**, 3 partecipanti minn **Chojna Polonja** u 4 partecipanti minn **Velettri I-Italja**.

Lokazzjoni / Dati:

L-event sar gewwa **Bad Kotzting il-Germanja**, mis-7 sa 10 ta` Gunju 2018.

Deskrizzjoni fil-qosor:

L-ghan ta` dan l-inkontru iffoka l-aktar fuq l-Ewropa u gew diskussi `issues` bhall “ **Ghalhiex ghandna nkunu fl-Ewropa?**” u **Ahna nirrespatteaw l-Ewropa?**”. Dan sar permezz ta` workshops li saru f` bazi military fil-fruntiera mac-Ceka Repubblica waqt il-gwerra bierda u fejn kienu josservaw kull muvument. Qabel it` twaqqieh tal-purtiera tal-hadid, dan kien il-fruntiera tal-Unjoni Ewropeja. Ghad diskussjoni fuq il-progett EULOCAL, studenti mill-Benedict-Statler-Gymnasium preparaw esebizzjoni fuq l-idejat u flimkien ma` mistoqsijiet. X`inhi ezatt l-EU?, Kif tahdem?, X`hinu il-prezent u l-futur? U fl-ahhar u mhux l-anqas it-twemmin taghha.

It-Tema l-ohra kienet it-“trobbija tan-nahal u l-aspett tat terminazzjoni tieghu madwar id-Dinja”. L-importanza tat-diskussjoni kienet l-importanza ta` dawn il-krejturi zaghar fid-dinja. Is-suggett gie trattat kemm b`mod akkademoku kif ukoll dak prattiku. Fid diskussjoni hadu sehem mhux biss il-partecipanti tal-progett izda ahna cittadini Germanizi. Dan is-suggett gie diskuss bil-koperazzjoni tal-Kullegg Benedict-stattler-Gymnasium that id-direzzjoni tal-edukaturi *Karsten Nasdal u Simon Haselbauer*.

Dawn l-istudenti tal-10 grad, ghamlu studju preliminari fejn indagaw hafna tipi u l-biodiversita ta nahal differenti madwar id-Dinja.

L-aktar li inghatat importanza kienet ir-rakkomandazzjoni t` ambjentalisti diversi biex jinzerghu linji shah ta fjuri fl-ghelieqi biex b`hekk ikompli jinholoq valur ekologiku fi spazji naturali biex jinholoq nutriment globali ghan-nahal. Dawn il-fjuri gew imqabbla ma konvemzjoni ta` linji shah ta` fjuri li jservu ta` akkomodazzjoni ghan nahal. Din kienet l-aktar mistoqsija bsahhitha biex tigi mwieggha. Ir-rizultat tad-diskussjoni gie prezentat lill-partecipanti tal-EULOCAL prezenti.

Attivitajiet Preliminari:

Marzu 2018: Linji ta` blanzuni gew mizrugha mill-istudenti msemija.

Gunju: Saru indagini ta 4 spazji differenti ta` fjuri. F` dawn l-ispazzji gew dokumentati u speci ta` fauna u flora gew indirizzati. Flimkien mal vegetazzjoni, it-trobija u l-bejtiet tan-nahal gew ukoll studjati. Apparti dan gew ukoll studjati in numru ta` fjuri mdakkra min nahal. L-indagini kienu wara segwiti bin-numru ta` nahal u speci ohra li dakkru il-blanzuni.

Ir-rizultanzi migburha gew skrutinizati waqt klassijiet u gew interpretati lejn il-progett EULOCAL fejn ukoll gew prezentati waqt il-`workshop`.

L-ezitu tal-attivita:

Il-Hamis 7ta` Gunju 2018

Wara li l-participanti waslu gewwa **Bad Kotzting** iltaqghu ghar-registrazzjoni u l-ikla ta` filghaxija. Il-Vici Sindku ta` Bad Kotzting is-Sur *Wolfgang Pilz* laqgha il-participanti. Huwa iffoka fuq il-hbiberija u l-partecipazzjoni tal-membri Ewropej. Wara il-Maniger tal-progett il-Professor *Isvan Matrai* l-istess laqgha il-participanti fejn fi ftit kliem spjega l-programm tas-seminar. It-tema l-aktar importanti kienet dik tat-trobbija tan-nahal u l-ghasel mnissel minnhom. Issues ohra kif diga semmejt kienu il-futur tal-EU fit termini tar-refuggati fil-fruntiera wara l-waqa tal-maghrufha purtiera tal-hadid. Il-`workshops` gew diskussi waqt studju fi triqtna lejn it-torri tan-Nato fuq il-muntanja Hohen Bogen fil-fruntiera ta` pajjizi fi zmien il-komunizmu.

Il-Gimgha 8 ta` Gunju 2018.

Il-gurnata msemmiha kienet iddedikata purament fuq il-trobbija tan-nahal u il-qerda taghhom minn mwiet gejjin minn epidemiji diversi. Kif spjegat dan il-progett gie preparat bil-koperazzjoni ta` student tal 10 grad mill-kullegg **Benedikt-Statler-Gymnasium**. Il-participanti flimkien mal-istudenti u c-cittadini kienu diga preparati u persuna mill-lokal li jrabbu n-nahal kienu wkoll prezenti. Kif diga spjegat l-istudenti kienu diga zerghu balnzuni li jikkumplimentaw mal-kultivazzjoni tal-akwata.

Wara diskors tal-okkazzjoni mid-direttur tal-kullegg is-*Sinjura Birgit Maier*, u s-Sindku *Markus Hofman* flimkien mal-edukaturi *Karsten Nasdal* u *Simon Haselbauer* varaw id-diskussjoni tal-gurnata fejn kienet wahda akkademika kif ukoll xi Prattika.

L-intenzjoni tal-`workshop` hija biex noholqu attenzjoni ghas-sitwazzjoni mwera tal-ghasel (Apis mellifera) u l-problemi li qed jiffacja il-poplu globali. Amalgamat mal-progett EULOCAL, il-municipalitajiet zaghar jistghu jaghmlu l-parti taghhom biex tissolva din il-problema.

L-edukaturi is-Sur Haselbauer u Nasdal ghaddew informazzjoni mehtiega fuq l-istudji kurrenti li ghaddejjin fuq it-trobbija tan-nahal. Dawn spjegaw ukoll l-akwisti fuq il-process, il-valur ekologiku u fejn tikkoncerna il-qerda tal-istess nahla u l-ghasel. Wara d-diskors kien hem waqfa ghall-café.

Wara d-diskors, u diskussjoni fuq is-suggett, il-participanti kienu mistiedna ghall-ikla ta nofs inhar fejn hawn kompli id-diskussjoni.

It-tieni sessjoni, kien ` **worshop`prattiku** iffokha l-aktar fuq l-indagini li ghamlu l-istudenti. Il-participanti kienu maqsumin fi gruppi zaghar fejn gew mistiedna jippartecipaw fuq xi xoghol basiku. Hawn kellhom ic-cans li jipprattikaw dak li gie diskuss aktar kmieni.

Wara, l-istudenti kellhom ic-cans biex jesebixxu ir-rizultanzi taghhom lill-participanti. Dan sar fuq fuq il-post fejn inzerghu l-blanzuni. L-istudenti elaboraw hafna l-metodi uzati, kif ghamlu l-esperimenti taghhom kif ukoll ir-rizultanzi. Il-participanti kienu inkoraggati biex jaghmlu xi xoghol huma stess u jippruvaw jgharrfu xi speci u jidhlu izjed fid-dettall izjed minn dak akkademiku u teorija.

Wara is-sezzjoni xjentifika, kelna ic-cans li wiehed ihares ftit lejn il-`posters` esebiti. Kien ta` success miz-zaghzagh fejn innotaw l-EU u l-futur taghha. Kullhadd deher sodisfatt.

Konkluzzjoni tal-gurnata spiccat bil-kafe u kejkijiet biex wiehed kompla jiddiskuti fuq is-suggett tal-gurnata.

Is-Sibt 9 ta` Gunju 2018.

Hawnhekk il-partecipanti marru lura fil-passat. Bad Kötzing huwa ftit kilometri l-bogħod mill-fruntiera Ceka, allura intlaqtet mill-hekk imsejha purtiera tal-hadid. Permezz ta` chiar lift` il-partecipanti waslu il-muntanja Hohenbogens wara 20 minuta mixi. Hemm gew milqugħa minn zewg eks suldati tas-servizz sigriet li kienu jahdmu fl-istazzjon tan-NATO zmien ilu. Dan kien mezz ta` telekomunikazzjoni. Dawn l-eks suldati spjegaw fid dettal il-hidma tagħhom fil-passat. Gie stabbiliet illi dan it-torri inbena fl-1965. Membri minn Bundeswehr Amerikani sa 1992 u Francizi sa 1994. Fl-2004 ingħalaq. Illum il-gurnata gewwa t-torri jistghu jezaminaw l-apparat orriginali u l-hajja li kienu jghixu fit-torri waqt il-gwerra bierda. Il-partecipanti kollha interessaw ruhom hafna avolja hafna mill-apparat huwa spiccut u ma jahdimx.

Wahda mill-isfida tal-participanti kienet li jitolgħu għoli ta` 50 metru fuq il-quccata tat-torri. Minn hemm dawk li irnexxlihom jitolgħom setghu jgawdu veduta miill-isbah tar-regjun kollu. It-transazzjoni bejn il-Germanja u c-Ceka Repubblica hija sagħna u jidher li qisu ma hemmx fruntiera. `Hawnhekk il-partecipanti bdew jiddiskutu `Għalhiex aħna membri stati fl-UE? U Għalhiex nirripettaw l-UE? Il-gruppi riedu jiddiskutu dawn l-` issues` u johorgu anke xi proposti.

Id-delegazzjoni Skalina (Malta) argumentat illi il-pajjiz huwa l-izgħar u allura jiffaccja certu problemi speċjalment fejn tidhol l-immigrazzjoni u b`hekk bil-fors ikollhom bzonn l-ghajnuna mill-Unjoni. Il-pajjizi jistghu jigwadanjaw minn għand xulxin fejn tdhol, il-kultura, ekonomija u aspetti soċjali. Bir-rispett biss u koperazzjoni reciproka jista` biss jirrenja il-paci.

It-Taljani iffukaw l-aktar fuq il-muvument liberu ta` emigranti. Iz-zagħzagh mhux faċli jghixu f`Ewropa bi fruntieri. M`ghadiex izjed il-problema biex tixtri, tivjagga u tistudja barra minn pajjizek fl-Ewropa. Minhabba dawn il-benevicċi huwa mportanti li jkun hawn ir-rispett u hidma flimkien.

Il-Pollakki kienu tal-fehma illi l-Ewropa donna qed tiffaccja turbulanzi tal-passat. It-tieni gwerra dinjija huwa eżempju car ta` dan. Tragedja simili għandha tigi evitata billi wiehed jikkopera, juri rispett reciproku u control fl-UE. Il-Pollakki semmew li hemm bzonn sapport kontinwu speċjalment fejn jidhlu affarijiet ekonomici. Membri stati mhux daqstant b`sahħithom għandhom ikun mejuna minn ohrajn aktar b`sahħithom.

L-Ungerizi qalu illi problem jezistu anke barra mill-Ewropa u jigu solvuti biss jekk il-membri stati jingħaqdu flimkien. Skond kif kwota il-President Amerikan Trump, Ewropa b`sahħitha hija importanti izjed minn kollox. Kull membru stat għandu t-tajjeb u l-hazin tiegħu. Fl-UE huwa mportanti illi kull membru stat jagħti l-kontribut tiegħu għall-paci, stabbilita u Ewropa pozittiva.

Il-Vici Sindku ta` **Bad Kötzing Wolfgang** analizza ir-risposta kollha. Il-partecipanti kollha qablu illi l-Ewropa toffri hafna vantaggi għalhekk tajjeb li nibqu nissieltu għall Ewropa aktar magħquda.

Wara li l-partecipanti waslu lura **Bad Kötzing**, bdew jippreparaw għall-attività tat-tqegħid tal-gebla fil-`European Stone Circle` fil-gnien Spa. Dan il-gnien gie inawgurat fl-1999. F`dak iz-zmien id-`Douzelage Town twinning organization` kien jikkonsisti biss minn 15 il-membri stat allura fil-gnien kien hemm 15 il-gebla biss tirraprezenta kull pajjiz membru stat fid `Douzelage`. Peress illi llum din l-assocjazzjoni għandha 28 lokal minn kull pajjiz fl-Ewropa, sar qbil illi t-tkomplija tat-tlettax il-gebla l-ohra jsir pjuttost fl-okkazzjoni tal-Progett EULOCAL. Din kienet opportunita` eċċelenti fejn qed tinvolvi aktar cittadini minn Bad Kotzring biex izuru dan il-gnien.

Wara li grupp muzikali daqq l-innu tal-Ewropa, inkixfu il-gebel komerattivi u s-Sindku tal-post *Markus Hofmann* għamel diskors tal-okkazzjoni.

“ Ghandi l-pjacir nilqakom fostna minkeja id-distanzi t-twal. Il-prezenza taghkom taghmlilna unur. Awguri specjali tmur ghall-Ewropa tac-cittadin kopert mill- Progett EULOCAL fejn ippartecipaww municipalijiet membri fid Douzelage flimkien ma Velletri mill-Italia. Nilqakom fostna f'isem Bad Kotzting.

Illum il-gnien SPA jinsab ghal darba fl-lokazzjoni tal-arti. Ninsabu kuntenti illi fl-ahhar ghandna da nil-gnien tal-arti komplut bis simboli tal-municipalitajiet kollha fid `Douzelage`. Din l-idea giet originat mill-Artist Alois Ollinger. Sfortunatamentma setghax ikun maghna illum peress li huwa rikoverat l-isptar.

Fl-1999 Alois Ollinger hareg b`idea biex ipoggi 15 il-simbolu ghal kull municipilita minn kull membru stat fl-UE. Hu sehaq illi ghandu jkun hem amonija u solidarjeta permezz tas simbolu fuq forma ta` cirku biex jtkissru il-fruntieri. Fl-2016 ic-ceka repubblika ziedu is-simbolu taghhom. Minn dak iz-zmien l-hawn Douzelage kiber peress li bdew jinghaqdu izjed municipalitajiet sa kemm saru 28. L-artist hass li kellu jaghlaq il-progett bill kullhadd igib is-simbolu tieghu. It-tifsira ta` da nil-monument b`forma ta cirku tfisser ghaqda u mhux izjed firda. Il-presenza fizika ta` dawn is-simboli minn madwar l-Ewropa ma tfiser xejn hlief esperjenza specjali. Ejja mela illum nikxfu il-bqija tas-simboli u naghlqu da nil-progett.

Ippermettuli mela nirringrazzja lill dawg kollha li hadu sehem biex ghalaqna dan il-progett. L-eweel u qabel kollox halli nsemmi it-tim li transforma dan l-ispazju f` da nil-progett li huma had hlief` il Fuchs Marketing Company` kif ukoll il-haddiema tieghi li ghinu biex preparaw kollox biex isehh din ic-cerimonja tal-lejla u l-ahhar u mhux l-anqas il- Wolfgang Kerscher il-Maniger tad- Douzelage.

Gheziez hbieb, fil-prezent l-UE qed tiffacja sfidi godda. Ahna stess nigu kritikati hafna u ikun hemm fejn ikollhom ragun u dan minhabba burokrazija ezorbitanti. Xorta f`certu stati membri qed naraw li n-nazzjonalizmu qed jikber gmielu u dan qed jinkwetana minhabba l-isfidi u c-cahda tal-valuri fundamentali fl-UE.

Ahna **komunita zghira** u ma nistawx inmorru ghall-politika kbira fil-prezent. Fil-fatt ir-risposta taghna hija: Ahna inghaqda fid-Douzelage ghax nemmnu fl-Ewropa tac-cittadini. Nghixu fl-Ewropa, bi progetti ma hbieb, bi zjarat komuni u reciproci, bi hbiberija personali minghajr ebda fruntieri. Intkom li llum li qed ticcelebraw din l-attivita, intkom milqugha bhala cittadini tal-Ewropa u kif ukoll shabna.

Ejja mela issa nikxfu il-gebel bhala simbolu tal-ghaqda.

Viva l-Ewropa.

L-attivita gewwa Bad Kotzting spiccat billi il-participanti gew mistiedna ghall-BBQ party.

Il-Hadd 10 ta` Gunju 2018 – Tluq tal-participanti Taljani, Maltin, Pollakki kif ukoll l-Ungerizi.

L-attivita tal EULOCAL li jmiss fl-Lulju ser issir f`Chojna Polonja.

Avveniment 4

Partiċpazzjoni:

F'dan l-avveniment kienu involuti 37 persuna, fosthom 17 il-partiċipant mill-belt ta' Choyna fil-Polonja, 6 partiċipanti mir-raħal ta' Marsaskala, Malta, 8 partiċipanti mill-belt ta' Kőszeg, Ungerija, 3 partiċipanti mill-belt ta' Bad Kőtzting, Ġermanja u tliet partiċipanti mir-raħal ta' Velletri, l-Italja.

Post u Dati:

Dan l-avveniment seħħ f' **Chojna, Polonja mit-28 ta' Ġunju sal-1 ta' Lulju, 2018**

Deskrizzjoni qasira;

L-għan ewlieni ta' dan ir-raba' avveniment kien sabiex jiġu espressi eżempji lokali ta' benefiċju mill-assoċjazzjoni mall-Unjoni Ewropeja, sabiex wieħed juri kif pajjiż ġej mil-Ewropa tal-Lvant, pajjiż ġej mill-blokk kommunisti, kif jaħseb u jara l-importanza tas-sħubija u jinkoraġġixxi komunitajiet lokali biex jiehdu sehem attiv f'dak kollu li huwa ewropew. Għan addizzjonali kien li jkun hemm diskussjoni dwar li taħdem u tistudja f' pajjiż barrani, l-attitudni tal-persuni tal-lokal u tal-barranin dwar li taħdem f' pajjiż barrani u l-involviment tal-istudenti f' apprendistati internazzjonali bħala pass żgħir lejn li tkun Ewropew f'kull sens u sabiex tinbeda diskussjoni dwar il-problemi u soluzzjonijiet relatati mas-suġġett.

Dan l-avveniment kien organiżżat mill-**Assoċjazzjoni tad-Douzelage f' Chojna**, li hija għadha non governattiva lokali. F'isem il-belt ta' Choyna huma ppreparaw programm eċċezjonali għal partiċipanti kollha. L-organiżżaturi għamlu dak kollu li setgħu sabiex isibu l-aħjar postijiet għall-laqgħat u avvenimenti (per eżempju l-iskola involuta fi proġetti Ewropej) visti ta' studju (mużewijiet, għadira, swieq, etc), ikel (Piastowska, Bielin farm taż-żwiemel, etc.), akkomodazzjoni (hotels u hostels lokali) sabiex jiġi assigurat li dan l-avveniment ikun ta' benefiċju u memorabbli għall-partiċipanti kollha.

Nhar il-Hamis 28 ta' Ġunju, wara l-wasla tad-delegazzjonijiet, *Cezary Salamończyk* laqa' lill-partiċipanti f'isem **Chojna Douzelage** (Polonja) u ta deskrizzjoni ħafifa tal-importanza ta' dan il-proġett. Huwa għamel introduzzjoni uffiċjali tal-partiċipanti u tal-grupp lokali fejn saħaq dwar l-importanza ta' laqgħat internazzjonali fejn ko-operazzjoni ewropeja sseħħ bejn partiċipanti ferm differenti. Huwa rrefera għal ideal ta' dan il-programm taħt il-Program Ewropew għal Ewropa għaċ-ċittadini tagħha. Għamel referenza għal proġetti li għaddew taħt il-kappa tal-Unjoni Ewropeja li saru minn bliet oħra fid-Douzelage, fejn huwa kien iltaqa' ma' ħafna mill-partiċipanti tal-illum. Irrefera għal fatt li parti sostanzjali mid-delegazzjoni Pollakka kienet magħmula miż-żgħażaġh u li dan jindika l-bżonn ta' ko-operazzjoni magħhom għal futur tagħhom.

Wara saru l-introduzzjoni ta' kull grupp mill-mexxejja tagħhom. *Ms. Ágnes Lepold*, il-mexxejja tal-grupp minn **Kőszeg** (Ungerija) irribattiet kemm hija importanti il-partiċipazzjoni taż-żgħażaġh filwaqt li introduċiet lill-grupp tagħha, ħafna minnhom għadhom kemm gradwaw mill-iskola post sekondarja u ser jibdwu l-istudji Universitarji, xi wħud minnhom ukoll f' pajjiżi barranin.

Andrea Chiara Bauco, il-mexxejja tal-grupp minn **Velletri** (Italja) ingħaqdet ma' dak li ntqal u tkelmet mall-assoċjazzjoni fil-belt tagħha imsemmija **TRATTI**, fejn l-eta' medja hija madwar 23 sena. Hija wkoll semmiet li hi stess kienet fortunata li se tgħaddi semester universitarju taħt il-programm Erasmus+ għewwa l-Portugal.

Mr. Wolfgang Pilz, viċi sindku u l-mexxej tal-grupp minn **Bad Kőtzting** (Ġermanja) spjega li sfortunatament ma setgħux iġibu żgħażaġh magħhom għal dan l-avveniment minħabba li kien iż-żmien tal-eżamijiet, imma ovjament kellhom jirrapportaw dan kollu lura meta jaslu. Wieħed mill-partiċipanti kien ġurnalista ta' gazżetta lokali u kien qiegħed hemm sabiex jassigura li dan il-proġett ikun magħruf maċ-ċittadini ta' pajjiżu.

Jean Carl Cassar introduċa l-grupp minn **Marsaskala** (Malta). Huwa semma kif hafna żgħażaġh Maltin effettivament jistudjaw u anke jaħdmu barra l-pajjiż u għalhekk din it-tema kienet ta' interess għalihom u kull informazzjoni minn hawn miġbura ser tingħadda lura lil dawn iż-żgħażaġh.

Qabel l-ikla ta' filgħaxija, bdejna b'diskussjoni bit-tema 'tkun jew ma tkunx parti fl-unjoni Ewropeja (**To be or not to be – in EU?**). Dan id-dibattitu kien miftuħ u għalhekk apparti il-partecipanti fil-proġett kien hemm ukoll prezenti numru ta' persuni mill-lokal. Fl-introduzzjoni ġew imsemmija diversi vantaġġi li ġġib magħha s-sħubija fl-UE bħad-dritt li tgħix u taħdem f'pajjiż ieħor tal-UE, is-sigurta' soċjali, u tgawdi il-libertajiet marbuta ma' demokrazija liberali. Kien hemm ukoll rimarki u punti oħra bħal per eżempju l-problema kurrenti tal-immigrazzjoni, nuqqas ta' solidarjeta' bejn pajjiżi tal-UE, u nuqqas ta' demokrazija fil-proċess ta' deċiżzjonijiet mittieħda fil-livell ewropew.

L-aktar sugġett kontroversjali kien dwar il-krizi tal-immigrazzjoni. Whud għamli enfażi fuq il-proċess negattiv, speċjalment id-differenza ta' kulturi u l-perikoli possibli ta' terroriżmu. Madanakollu kien hemm vuċijiet qawwija dwar il-bżonn ta' solidarjeta' u għajnuna lil dawk fi bżonn ta' refuġju. Partecipanti fid-dibattitu kienu favur li jkun hemm distinzjoni bejn refuġjati u immigranti ekonomiċi. Vantaġġi ewlenin li ġew innotati bħala fost l-akbar vantaġġi ta' sħubija fl-Unjoni Ewropeja kienet l-għajnuna finanzjarja li rċevew il-bdiewa kif ukoll l-iżvilupp tal-infrastruttura fil-pajjiżi tal-Lvant tal-Ewropa.

Nhar il-Ġimgħa 29 filgħodu il-partecipanti attendew workshop dwar l-**apprentistat għal studenti vokazzjonali offrut minn Erasmus + fi hdan l-Unjoni Ewropeja**. Dan il-workshop inżamm ġewwa l-iskola sekondarja tal-lokal, **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych** fejn is-sinjura *Adriana Salamończyk* bħala kap tal-iskola iltaqgħet mal-partecipanti. Hija spjegat li tħossha ferm kburiya li din l-iskola ilha tiegħu sehem fi proġetti tal-Unjoni Ewropeja sa mis-sena 2004.

Mr. Cezary Salamończyk, il-koordinatur tal-proġetti internazzjoni spjega illi l-iskola Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych (magħmula minn kumpless ta' skejjel sekondarji superjuri) f'Chojna għandhom Quality Charter dwar Vocational Mobilities. Din l-iskola organizzat madwar 300 tibdil ta' vokazzjonijiet esekuttivi għall-istudenti tagħha, ma' Malta, l-Ingilterra, fil-Ġermanja, l-Ungerija u fil-Lussemburgu. Il-ko-ordinatur tal-proġetti ta' bdil ta' studenti fl-iskola ZSP f'Chojna uriena peżentazzjoni permezz ta' PowerPoint dwar l-apprentistat fl-IT, managment ta' lukandi, fil-catering u fl-industrija ta' kostruzzjoni. Kien hemm ukoll informazzjoni dwar kumpaniji kummerċjali li kkooperaw mall-iskola u aċċettaw studenti sabiex ikollhom esperjenza tax-xoġhol magħhom, fosthom ECVET (European Credit System for Vocational Education and Training), d-dokument tal-Europass, u l-vantaġġi ta' din l-inizjattiva għall-iskejjel u l-istudenti infushom.

Wara din il-prezentazzjoni, il-partecipanti tal-workshop kellhom il-hin u għamli diversi domandi dwar kif tipprepara proġett ta' applikazzjoni biex jirnexxi, ir-regoli finanzjarji involuti fil-proġetti u liema istituzzjonijiet huma eliġibli sabiex jieħdu sehem fi proġetti tal-Unjoni Ewropeja. Billi fost il-partecipanti u anke il-mistednin żgħażaġh lokali kien hemm minn ha sehem f'dawn il-proġetti u għamli l-apprentistat tagħhom f'pajjiż barrani, dawn setgħu jirrispondu l-mistoqsijiet li qajmu il-partecipanti.

Kollha qablu illi ix-xaħar li għamli jaħdmu f'pajjiż ieħor kienet esperjenza għal-għomorhom u li ddeterminat il-futur tagħhom. Is-Sur *Cezary Salamończyk* għamel l-għeluq tiegħu bil-wegħda li matul u anke wara l-esebizzjoni ser ikun hemm aktar hin sabiex dawn jigu diskussi maż-żgħażaġh.

Wara il-workshop il-partecipanti hadmu fi gruppi u ppreparaw xi idejat għal proġett ta' tibdil vokazzjonali għall-iskejjel tekniċi mill-ibliet tagħhom. Kellhom jieħdu in konsiderazzjoni jekk l-iskejjel tagħhom kienux eliġibli għal dan it-tip ta' proġetti ta' skambji jew jekk jistgħux iżommu għandhom dawn l-istudenti. Wara dan kull grupp ipprezenta l-idejat tiegħu fejn ġew evalwati mill-mexxejja tal-workshop.

Wara pawsa qasira il-grupp beda diskussjoni dwar **is-suq tax-xoghol Ewropew ghal irhula żghar.**

Fil-bidu l-organizzaturi kienu talbu lill-imsieħba sabiex ikunu ppreparati għal din id-diskussjoni u kellhom jippreparaw preżentazzjoni sabiex ikunu comparteċipi u jikkontribwixxu għas-suċċess tal-programm. Ir-rapreżentanti ta' Velletri, Kőszeg u Bad Kőtzting urew il-preżentazzjonijiet tagħhom permezz ta' Powerpoints, - flimkien ma' ħafna aktar informazzjoni li ma tidhirx fuq l-isliedes. Marsaskala u Chojna kellhom preżentazzjoni orali dwar dan it-topik, iżda Chojna saħqu li kien hemm parti Prattika dwar dan it-topik. (PPT jinsabu fuq is-sit taht **Materials**.) Kull grupp iddeskriva is-sitwazzjoni lokali dwar is-suq tax-xogħol lokali filwaqt li rrispondew għad-domandi li ġejjin:

- Hemm ħafna haddiema barranin fil-lokalita' tiegħek?
- F'Liema xogħlijiet qed ikunu impjegati?
- Hemm konflitti bejnhom u il-komunita' lokali?
- Haddiema mil-lokal qiegħdin ifitxu xogħol barra mill-lokal?
- Nies mil-lokal qed jitolqu għal kolloxx?
- Din il-migrazzjoni għax-xogħol qed toħloq problemi fis-suq tax-xogħol lokali?

Wara kull preżentazzjoni kien hemm mistoqsijiet u diskussjoni qasira. Fl-għeluq il-moderatur għalaq id-diskussjoni fejn silet xi punti mid-diskussjonijiet:

- Kien hemm ħafna haddiema barranin fil-lokalitajiet ta' Marsaskala u Bad Kőtzting, fejn ħafna minnhom jaħdmu fis-servizzi, fi ħwienet tal-ikel u ġeneralment f'xogħlijiet ta' pagi baxxi, ukoll filwaqt li ħafna haddiema mill-Balkani ġew biex jaħdmu f' Kőszeg.
- Ħafna żgħażaġh minn Kőszeg kienu jmorru kuljum jaħdmu fl-Awstrija u kien hemm sitwazzjoni simili f'Chojna fejn kienu qed imorru jaħdmu fil-Ġermanja.
- Ġewwa Velletri l-haddiema barranin kienu wkoll qed jagħmlu x-xogħoljiet ta' pagi baxxi filwaqt li l-haddiema żgħażaġh kienu qed ifitxu xogħol fi professjonijiet speċjalizzati f'pajjiżi bħal Isvizzera u l-Ingilterra.
- Irriżulta wkoll li l-abitanti ta' ibliet żgħar ma jhossuhomx f'perikoli minħabba haddiema barranin.
- Gradwati żgħażaġh minn Velletri, Bad Kőtzting, Marsaskala, Kőszeg u Chojna jhossu li għandhom l-istess opportunitajiet li jsibu xogħol f'pajjiżi oħra daqs dawk ġejjin minn bliet kbar.

Mr. Cezary Salamończyk għamel sommarju tad-diskussjoni fejn żied jgħid li l-għada il-parteeċipanti kienu ser iżuru suq fil-fruntiera fejn setgħu jaraw is-sitwazzjoni fir-realta' tal-ħajja.

Mr. Salamończyk ħabbar ukoll li l-professur Dariusz Rosati (MEP) kien indirizza ittra lill-parteeċipanti tal-proġett ġewwa Chojna. Huwa qara din l-ittra:

“Grazzi ħafna tal-inviti li għamiltuli għal laqgħa “Ewropa għaċ-ċittadini” Sfortunatament l-obligazzjonijiet pjanati u l-obligazzjonijiet tas-servizz fi Brussels jgħamluha impossibli għalija li naċċeta l-istedina tagħkom.

Għogħbitni ħafna l-inizjattiva li tinbeda diskussjoni dwar il-benefiċċji tas-sħubija fl-Unjoni Ewropeja għal bliet żgħar. Jiena konvint illi l-programm mimli temi, il-parteeċipazzjoni ta' kelliema prominenti u s-sħubija tal-barranin flimkien mall-impenn tal-organizzaturi ser jagħmlu minn dina l-laqgħa waħda ferm popolari.

Nirringrazzja lill-organizzaturi għall-isforzi tagħhom filwaqt li nixtieqilkom aktar inizjattivi ta' siwi, energija ma tiegħax għall-aktar azzjoni u implimentazzjoni tal-pjanijiet u l-intenzjonijiet tagħkom.

Kif intom miġburin, nitlobkom taċċettaw ix-xewqat għal-atmosfera tajba għal-laqgħat, diskussjonijiet mimlija b'osservazzjonijiet interessanti u riżultati sodisfaċenti."

Wara iċ-ċerman tal-Assoċjazzjoni tad-Douzelage f'Chojna u l-koordinatur lokali introduċa lil mistieden *Norbert Obrycki* (MP). Huwa informa lill-mistednin u lil parteċipanti tal-laqgħa, membri u shab tal-proġett, organizzazzjonijiet u residenti ta' Chojna dwar l-idejat prinċipali tal-proġett Ewropa għaċ-ċittadin : (Anke Ahna iż-Żgħar Nghoddu Hafna ('Even Us Little Ones Count a Lot'). In segwitu ta' riassunt dwar it-temi u riżultati tal-laqgħat li kienu seħħew.

Fid-diskors tiegħu *Norbert Obrycki* (MP, membru wkoll tal-kumitat tal-affarijiet internazzjonali tal-Parlament Pollak) fejn ippropona li din ma tkunx twila sabiex ikun hemm aktar hin għal mistoqsijiet u diskussjoni fejn il-partiċipanti approvaw din il-proposta. Huwa ta titolu lil preżentazzjoni tiegħu "L-Unjoni Ewropeja hija għaċ-ċittadin?"

Beda billi ddeskriva il-professjoni tiegħu u l-karriera politika, il-ħajja privata flimkien mall-interessi tiegħu, kif ukoll l-involviment tiegħu fil-kurrenti politiċi. Huwa tkellem dwar l-esperjenza tiegħu fir-relazzjonijiet internazzjonali, Kumitati Reġjonali, Euroregion Pommern u l-kooperazzjoni bejn il-Parlament Pollak u l-Istituzzjonijiet Ewropej. Il-partiċipanti staqsew lil kelliem hafna mistoqsijiet dwar ir-rwol tal-Parlament Ewropew, relazzjonijiet bejn il-pajjiżi iż-żgħar u daww kbar fl-UE, ir-relazzjonijiet bejn UE u l-USA, il-proċess ta' deċiżjonijiet fuq livel nazzjonali u dak Ewropew, dwar il-partiti polulisti Ewropej, l-elezzjoni ewropeja li jmiss, il-futur tal-Unjoni Ewropeja u l-kriżi tal-immigrazzjoni. Hafna mill-partiċipanti urew it-tħassib tagħhom dwar gvernijiet populistu u kif dawn jirriflettu fuq sitwazzjonijiet tal-UE, oħrajn xtaqu jkunu jafu dwar kif komunitajiet lokali u għaqdiet non governattivi setgħu jaġixxu biex iġibu 'l quddiem u jinkoragixxu iċ-ċittadinanza ewropeja lokalment.

Wara din id-diskussjoni kien imissna nieklu u ffit hin ta' mistrieħ li tana wkoll l-opportunita' inkomplu bid-diskussjoni b'mod informali bejn il-partiċipanti.

Wara kien imiss l-esebizzjoni tar-ritratti dwar l-apprentistat Erasmus+ tal-iskola ZSP f' Chojna u l-istudenti tagħha ġewwa pajjiżi fl-UE.

Partiċipanti fil-programm tal-EULOCAL ġewwa Chojna marru jżuru l-esebizzjoni ta' ritratti dwar Leonardo da Vinci u l-proġett tal-Erasmus+ dwar trasferimenti vokazzjonali għal studenti minn ZSP f'Chojna. F'din il-wirja kien hemm mhux biss ritratti imma wkoll deskrizzjonijiet qosra tal-proġetti, l-imsieħba fil-proġetti, u l-għajnuna finanzjarja mogħtija mill-Kummissjoni Ewropeja. Din kienet il-parti Prattika tal-preżentazzjoni Pollakka. Hawn il-partiċipanti setgħu jagħmlu domandi oħra speċjalment dwar ir-reputazzjoni tal-proġetti fost l-istudenti u l-għalliema. L-istudenti kienu miftuħa u tkelmu fit-tul fejn għamlu enfasi dwar ix-xahar li għamlu f'pajjiż barrani u kif dan fetħilhom moħħom, għenhom jipperfezzjonaw l-ingliż u il-kapaċitajiet vokazzjonali tagħhom u l-fatt li saru aktar Ewropej. Ukoll kibret fihom il-kunfidenza u saru aktar indipendenti u dependabli.

Kif sar dejjem, l-organizzaturi f'Chojna inkludew hin liberu u hin għal esperjenzi kulturali. Għalkemm wara l-esebizzjoni ma tantx kien hemm hin kien importanti li nmorru naraw l-inħawi. Il-grupp kellu ċ-ċans imur Moryń fejn rajna l-fona lokali ta' ż-żmenijiet mogħddija. Wara l-partiċipanti kellhom ffit hin liberu f'Bielin ġo razzet kbir taż-żwiemel, fejn kien hemm minn mar dawra fuq karettun jew mixja fil-foresta. Din il-ġurnata twila mimlija attivitajiet spicċat b'ikla stil barbekju.

Nhar il-Ġimgħa 29, filghodu kien imiss nmorru fuq vista ta' studju fis-suq fuq il-fruntiera bejn il-Polonja u l-Ġermanja ġewwa **Osinów Dolny**.

Il-parteciċpanti tal-proġett EULOCAL f'Chojna ħadu sehem f'din il-vista ta' studju fis-suq tal-fruntiera f' Osinów Dolny. Dan is-suq huwa l-eqreb post għax-xiri ġewwa l-Polonja għal dawk li jgħixu f' Berlin. Hawn jinsabu mijjiet ta' ħwienet żgħar li jbiegħu minn kollox, minn ikel, ħwejjeg, żraben, pjanti, ċeramika, ħafna parrukkiera, stazzjonijiet tal-petrol, barijiet cafe's u ristoranti. Dawn il-bejjiegħa Pollaki ilhom ibiegħu l-prodotti tagħhom lil klijenti Ġermaniżi (kif ukoll lil dawk lokali), u hawn jiġu aċċettati mhux biss il-munita Pollaka imma anke l-Ewro. Din il-vista kienet opportunita' tajba fejn wieħed seta' jesperjenza direttament l-atmosfera unika fejn ma hemmx barriera lingwistiċi u bħal Harrods, kważi kollox jinbiegħ għaladarba hemm ix-xerrej għalih. Parteciċpanti fil-proġett setgħu jtkelmu mas-sidien tal-ħwienet, klijenti u haddiema li kienu jinkludu Ukreni u Vietnami . Il-grupp minn Kőszeg spjega li fil-belt tagħhom ukoll ikun hemm ħafna turisti mill-Awstrija, imma minflok jixtru prodotti jiġu għal servizzi li huma irħas bħal ċerimonji taż-żwieġ, dentisti, fotografi, ristoranti etc li jkunu mimlija b'turisti Awstrijaċi.

Wara mofs inhar il-parteciċpanti ittieħdu mawra kulturali sa Szczecin, fejn kellhom ċans igawdu l-inħawi u ħin liberu.

L-ikla tal-aħħar kienet organiżżata tajjeb ħafna fejn kien hemm banda ta' grupp lokali jdoqqu li żammew lil kulhadd allegru.

Il-laqgħa li jmiss ser tkun l-aħħar waħda u din ser tinżamm, f' Kőszeg, l-Ungerija bejn it- 18 u l-21 ta' Ottubru 2018.

Avveniment 5.

Parteċipazzjoni:

F'dan l-avveniment kien hemm involuti 59 ċitaddin, inkluż 31 parteċipant mill-Belt ta' Kőszeg, l-Ungerija, 8 parteċipanti minnhom kienu mill-villaġġ ta' Marsaskala, Malta, 9 parteċipant kienu mill-belt ta' Bad Kotzting fil-Ġermanja, 6 parteċipanti oħra kienu mill-belt ta' Chojna, Polonja flimkien ma' 4 parteċipanti oħra li kienu minn Velletri, fl-Italja.

Post/Dati:

Dan l-avveniment sar f'Kőszeg l-Ungerija, mit-18 t'Ottubru, 2018 sal-21 t'Ottubru, 2018.

Deskrizzjoni qasira ta' dan l-avveniment:

L-għan ta' dan il-ħames u l-aħħar avveniment fost l-avvenimenti l-oħra li saru f'diversi pajjizi, kien sabiex issir sintesi ġenerali tal-proġett, fosthom li jiġu identifikati d-diversi vantaġġi tas-sħubija fl-Unjoni Ewropea, u sabiex tiġi analiżzata l-*Euroscepticism*, kif ukoll sabiex jiġu analiżżati l-vantaġġi tas-sħubija fl-Unjoni Ewropea kemm minn aspetti teoretici kif ukoll minn dawk prattiċi kif irriżultaw mill-avvenimenti li saru.

Dan il-ħames avveniment kien organiżżat minn Kőszegi Testvérvárosi Egyesület (Kőszeg il-belt tat-Twinning Association) fejn ġie organiżżat programm intensiv u ta' benefiċċju għall-partiċipanti kollha.

Din il-Konferenza ġiet inawgurata bi żfin folkloristiku mogħti minn żewġ membri tal-assoċjazzjoni Aniko Horrvath u Andras Suddar. Wara, Dr. István Mátrai, il-President tal-Assoċjazzjoni indirizza lil parteċipanti u talab ukoll lis-sindku ta' Kőszeg Laszlo Huber sabiex ukoll jindiriza lill-udjenza. F'dan id-diskors l-istess President sahaq dwar l-importanza ta' dawn il-laqgħat fejn ir-rappreżentanti tal-pajjizi ewropej jiltaqgħu flimkien u jiddiskutu bejniethom diversi suġġetti. Fejn ha spunt mill-istorja rikka u antika tal-belt li minħabba li tinsab fuq il-konfini, tgħallmu aktar jirrispettaw lil pajjizi oħra, in partikolari kif jgħixu flimkien ma' diversi gruppi f'minoranza fl-inħawi.

Wara dan id-diskors il-gruppi mistiedna pprezentaw tpingijiet u ritratti li kienu ġabu magħhom lill-organiżżaturi fejn l-istess tpingijiet u ritratti ġew esebieti f'esebizzjoni organiżżata mill-istess organiżżaturi. Wara kien hemm ukoll pranzu fejn waqt dan l-istess pranzu l-partiċipanti kollha kellhom iċ-ċans li jsiru jafu aktar lil xulxin.

L-għada, id-19 t'Ottubru, il-Ġimgha filgħodu, l-istess program beda b'introduzzjonijiet bejn il-gruppi. Il-leaders tad-delegazzjonijiet preżenti, *Wolfgang Pilz*, *Mr Mario Calleja*, *Mr Janusz Cezary Salamonczyk*, *Mr Edoardo Menicocci* introduċew lill-istess membri tagħhom, fejn fosthom kien hemm minnhom li diġa kellhom konnoxxenza ta' xulxin filwaqt li kien hemm minnhom ġodda għal dawn il-laqgħat minn kull kap tad-delegazzjoni u fl-aħħar *Dr István Mátrai* li minbarra li introduċa l-grupp tiegħu, introduċa lil *Ms Annigje Kruytbosch* mill-Olanda, il-President tad-Douzelage Ewropew li għamlet diskors qasir sabiex jgħin fit-tqassim ta' dan il-proġett.

Dr István Mátrai il-ko-ordinatur tal-proġett introduċa l-website tal-proġett li kienet tikkontjeni informazzjoni importanti dwar il-proġett u wera' kif taħdem. Huwa wkoll wera' l-website ta' Kőszeg fejn kull avveniment ta' dan il-proġett kienu parzjalment imtella'. Huwa enfasizza, kemm dan huwa mportanti għal dawk l-ibliet u l-villaġġi kollha li huma mdaħħlin fil-proġett, sabiex jkunu jistgħu jieħdu s-sapport finanzjarju mill-Unjoni Ewropea. Huwa wkoll spjega kif l-aħħar rapport ser jintbagħat minnu bħala l-ko-ordinatur, imma ser jikkonsulta mall-imsieħba tal-proġett.

Wara din il-laqgħa il-parteċipanti hađu sehem f'workshop dwar l-ilma li kien ppreparat minn *Ms Ilona Táros-Mátrai* u *Ilona Mátrai-Halász*. Huma għamlu posters kbar b'informazzjoni dwar il-footprint tal-ilma kemm ingenerali u kif ukoll każijiet speċjali. Inghatat ukoll informazzjoni dwar il-*Hungarian thermal waters, spas* li huma magħrufin mad-dinja kollha permezz ukoll ta' esebizzjoni dwarhom.

Dan il-programm dwar l-ilma kompli billi sar eżami li kien fih 13 il-mistoqsija dwar l-ilma. L-ewwel għaxar mistoqsijiet kienu jirrigwardjaw il-footprint tal-ilma. Fosthom kien hemm domandi bħal kemm jinhtieg ilma biex tagħmel tazza kafe (ir-risposta hażdet ħafna nies, 140 litru ilma) wkoll kemm jinhtieg ilma biex iġi prodott kilogram laħam (ir-risposta kienet aktar sensazzjonali billi ir-risposta kienet ta' 15,500 litru). Ftit kienu l-parteċipanti li kellhom konozzenza tajba dwar dan is-sugġett. L-aħħar tliet mistoqsijiet kienu dwar ilma helu in partikoalri kemm jintuża għad-djar, fl-industrija u fit-tisqija tal-agrikola. (dawn il-mistoqsijiet jinsabu formanti parti mill-materjal tas-sit.)

Il-parteċipanti hađmu fi gruppi. Wara tħabru r-rizultati fejn r-rebbieħa ngħataw ċikkulata bħala premju.

It-tieni parti tal-workshop mexxietu *Ms Ilona Táros-Mátrai*. Kull grupp ingħata storja qasira. Iddiskutew l-istess topic għal 15 il-minuta u wieħed minn kull grupp tkellem dwar l-analizi li ħargu tal-grupp tiegħu. Kull topic beda b'informazzjoni dwar il-footprint tal-ilma, użu dirett u indirett tal-ilma (Fl-Ewropa persuna hija imkejla li tuża minn 100 sa 150 ilma kulljum u dan għax-xorb, biex jinħasel, u jissaqqew il-pjanti iżda kull persuna indirettament tuża bejn 1,500 u 10,000 litru ilma kulljum, liema ammont iwarja skont fejn jgħixu u l-mod kif imdorrijin jużaw l-ilma)

Grupp A, it-topic kien jekk tiekolx laħam jew intix veġetarjan, permezz ta diskussjoni bejn John (vegan) u Tom (carn). Kien provdut il-footprint tal-ilma dwar ikel divers u mid-diskussjonili rriflettiet dwar il-vantaġġi tal-abitudni tal-ikel fl-imgħoddi, fejn il-laħam kien jittiekel biss darba fil-gimgha. Il-grupp ma ssuġerixxiex li kulhadd isir veġetarjan iżda li nieklu ikel bilanċjat. Mhux biss biex ikolna footprint tal-ilma iżgħar imma għax il-bniedem huwa omnivore.

Grupp B, kellu bħala topic l-ikel fil-canteen tal-iskejjel, fejn id-djalogu kien bejn żewġ ommijiet, Kate u Ann li kienu qed jtkellmu dwar il-kwalita' tal-ikel fil-canteen tal-iskola. Il-mistoqsija prinċipali kienet kemm għandu togħma tajba dan l-ikel, iżda wara d-diskussjoni qablu li ikel preparat frisk huwa dejjem aħjar għat-tfal u għalkemm l-użu ta' kimiċi jista' jagħti palat aħjar, dawn għandhom jiġu evitati għax huma suspettati li joħolqu problemi fis-saħħa, barra mill-fatt li l-produzzjoni ta' dawn il-kimiċi għandha footprint ta' ilma kbir ħafna.

Grupp C kien jirrigwardja ħanut. L-istorja ddur dwar il-konsegwenza li tneħhi għal kollox il-boroż tal-plastik, meta tieħu in konsiderazzjoni l-fatt sempliċi li minħabba f'hekk il-bramel taż-żibel ikollhom jiġu maħsula b'ħafna aktar frekwenza u użu ta' ilma. Għe ssuġgerit li jkun opportun li jonqsu l-boroż tal-plastik mill-ħwienet, iżda jibqgħu jintużaw għall-iskart, kif ukoll li jekk jintużaw boroż tal-karti dawn jiddikomponu mall-iskart b'anqas problemi. B'hekk inkunu qed innaqsu l-użu tal-ilma għat-tindif ukoll.

Grupp D kellu jiddiskuti l-vantaġġi ta' li tixtri u tuża prodotti lokali minflok li dawn jiġu trasportati għal distanzi twal ħafna. Il-grupp għamel lista ta' vantaġġi u żvantaġġi tal-użu ta' prodotti lokali fejn inħargu punti dwar żvilupp sostenibli għal użu aħjar ta' riżorsi lokali, it-tnaqqis ta' użu ta' vetturi għat-trasport u għalhekk anqas emissjoni dannużi u nuqqas ta' użu ta' fuel, kif ukoll tnaqqis serju ta' użu ta' ilma li jiġi kkaġunat minn trasport fit-tul.

Grupp E kellu jissuġerixxi 10 metodi ta' kif tibza' għall-ilma. Tkellmu ukoll dwar minn meta għandek tibda tgħallim lit-tfal dwar is-sugġett tal-użu tajjeb tal-ilma, fejn għe stabilit li anke minn 5 snin għandek tibda titkellem mat-tfal dwar dan.

Ms Ilona Tólos-Mátrai għamlet sintezi tax-xogħol teoretiku li sar f'dan il-workshop. Hija qalet li fis-sena 1960 żewġ terzi mir-rizorsi tad-dinja biss kienu użati mill-bniedem. Il-21 t'Ottubru, 1992 kienet il-ġurnata globali tal-konsum eċċessiv, fejn ir-rizorsi tas-sena ta' wara ġew ikkonsmati. Sabiex nibqgħu għaddejnin fil-ħajja konsumista kurrenti għandna bżonn 1.7 dinjiet, imma għandna biss waħda. L-użu tal-ilma qed jikber id-dopju tar-rata tal-popolazzjoni. Sakemm din it-triq li qbadna ma hiex ser titwaqqaf u jinħoloq mod sabiex inkunu nistgħu naqsmu l-ilma ugwali u b'mod sostenibbli madwar id-dinja, niġu fi stat li żewġ terzi tal-popolazzjoni globali se jiffaċċjaw problema serja tal-ilma sas-sena 2025. Jekk kulhadd jaħseb f'tit dwar din ir-responsabilita' kif sar f'dan is-seminar, il-problema tal-ilma tiġi mtaffija u tista' tasal ħafna iktar tard minn hekk.

Għal-jum tal-għada dwar il-visti ta' studju kelna naraw miżuri lokali li seħħew sabiex għenu jitjjebu il-kwalita' ta' diversi sorsi ta' ilma.

Wara dan il-workshop infetħet il-wirja minn *Ágnes Lepold* li giet ippreparata il-jum ta' qabel. Spjegat għaliex intgħażlet it-tema tal-ilma minn pitturi u ritratti ta' żagħżagħ. Tqasmu diskette fejn talbet lil parteċipanti jgħażlu lil min ser jingħata l-premjju dwar id-diskussjonijiet tal-jum.

Wara l-brejk tal-kafe' komplejna bix-xogħol tagħna dwar il-valuri ewropej. Il-Professor *Dr George Schöpflin* membru tal-Parlament Ewropej tana l-ewwel lecture. Dan il-mistieden ġie introdott minn *Mr Béla Básthy*, il-viċi sindku tal-belt.

Il-Professor għamel diskors dwar l-integrazzjoni mill-punto di vista tal-Ungerija u pajjizi oħra żgħar u/anke dawk li kienu jagħmlu parti minn naħa tal-Lvant. Huwa qasam magħna ukoll l-ideat tiegħu fuq sorsi ta' Xettiċiżmu Ewropew,

Beda billi saħaq fuq il-fatt li l-post tal-Ungerija fl-Unjoni Ewropea huwa determinat minħabba d-daqs u l-popolazzjoni fejn qal li l-qies ta' pajjizi kbar għandu tendenza li jiddominaw fl-Unjoni Ewropej. Madanakollu, meta l-EEC daħlet fis-seħħ wara t-tieni gwerra dinija l-ħsieb kien li tmexxi l-Ewropa mit-trauma mhux biss ekonomika, imma ukoll politikament u sabiex takkwista dan il-fini ta' ugwaljanza u rispett lejn il-membri kollha ġew maħluqa istituzzjonijiet li jistgħu jipprevnu li l-istati l-kbar jiddominaw lil dawk iżgħar minnhom.

Dr Schöpflin spjega li wara WWII fil-parti ewropeja tal-pajjizi soċjalisti-komunisti l-progress kien miżmum lura artifiċjalment, il-bdiewa ġew trasformati f'nies tal-ibliet u n-nies kienu maħkuma. Madanakollu, l-oppressjoni qatt ma kienet 100% suċċess, kif juru l-eżempji ta' qawmien li bdew jidhru fis-sittinijiet. Fl-aħħar, b'revoluzzjoniet paċifiċi f'dawn il-pajjizi ġie ċ-ċans għalihom sabiex jirritornaw fi hdan l-Ewropej. Wara 1989 l-Ungerija ukoll kellha aspettattivi għoljin li jkunu integrati u shab fl-Unjoni Ewropea.

Għalhekk, il-mistoqsija hija jekk stati żgħar humiex biss parti t'imperu ġdid fl-Unjoni Ewropej, u jekk għandhomx jinkwetaw. Il-Professor saħaq li l-EU għandha tkun forum ukoll għal stati żgħar sabiex isolvu l-problemi tagħhom. *Dr Schöpflin* fiehem li s-shubija fl-Unjoni Ewropea ma laħqitx l-aspettattivi fl-Ewropa tal-Lvant f'ħafna aspettattivi. Per eżempju fil-livell ekonimku huwa ovju li l-livell tal-pajjizi ma tantx inbidel wisq f'termini ta' kif wiehed jgħix. Kif ukoll, waqt li 1989 kienet pass lejn id-demokrazija, kienet ukoll qabza kbira fl-emanaci-pazzjoni nazzjonali u b'żieda tal-popolarità tal-aspett nazzjonali u l-preservazzjoni tal-identita' nazzjonali li sar ta' importanza dejjem tikber għall-istati żgħar.

Għalkemm huwa ovvju li l-integrazzjoni fl-UE kienet suċċess għaliex huwa possibli issib kompromess, iżda fid-dawl tal-importanza dejjem tikber f'dawn l-aħħar għaxar snin, fin-normative tad-drittijiet tal-bniedem tqum il-kwistjoni jekk in-nazzjonalizmu jistax ifixkel il-kompromessi fi hdan l-UE.

Wara dan id-diskors kien hemm xi mistoqsijiet, in partikolari dwar kif iħossuhom l-Olandiżi u forsi nazzjonalitajiet oħra, dwar il-fatt li jidher li jħalsu taxxi għoljin sabiex jgħinu lill ewropej tal-lvant u allura jistaqsi x'benefiċju hemm għalihom. Ir-risposta skont l-istess professur hija illi maġġoranza tal-proġetti ffinanzjati mill-UE fl-ewropa tal-lvant jġu esegwiti minn kumpaniji tal-Punent u għalhekk huma jibbenefikaw minn dawn il-proġetti wkoll filwaqt li madwar 90% tal-fondi jmorru lura lejn il-Punent b'dan il-mod. Qabel u wara dan id-diskors giet imqasma waħda minn l-aħħar kitbiet tal-istess professur Schöpflin: intitolata "L-istati Ewropej iż-żgħar u kurrenti kbar. L-impplikazzjonijiet ta' dinja b'ħafna punti di vista" ("The small states of Europe and large whirlpools. The implications of a multi-polar world.")

Wara din il-preżentazzjoni u mistoqsijiet, kellna ftit mistrieh u ikla, fejn il-partecipanti kollha kellhom il-ħin jippreparaw għas-sessjoni ta' wara nofs inhar.

Is-sessjoni ta' wara nofs inhar bdiet b'diskors kommoventi mil-president tad-Douzelage *Ms. Annigje Kruytbosch*, meta giet mitluba tirrispondi l-mistoqsija :Xi tfisser l-Ewropa għalija?" ("What does the European Union mean for me?")

Ms. Annigje Kruytbosch bdiet billi tkelmet ftit dwar il-ħajja ta' missier li bħala ġuvnot ta' 18 kellu jaħrab minn lieva għax-xogħol imposta mir-regim nazista. Wara l-gwerra irnexxielu jidhol l-Universita'. Hemm flimkien ma' sħabu l-istudenti holom b'Ewropa b'saħħitha, stabli u fuq kollox paċifika. Kollha ħarsu l-quddiem mentri l-memorja ta' Ewropa mkissra xprunathom iħarsu l-quddiem sabiex flimkien jibnu Ewropa fil-paċi. Wara l-istudji tiegħu beda jaħdem fil-Ministeru tal-Affarijiet Baranin, fejn fi żmien qasir sab ruħu fit-triq lejn Pariġi fejn beda jaħdem għal komunita' Ewropeja tal-Faħam u Hadid. Kif kulhadd jaf, din il-komunita' Ewropeja kienet il-prekursur tas-Suq Komuni u finalment l-Unjoni Ewropeja.

It-Trattat tal-Komunita' Ewropeja tal-Faħam u Hadid gie iffirmit fis-sena 1951 u sar effettiv fis-sena 1952, 7 snin biss wara li spiccat it-Tieni Gwerra Dinjija. Din kienet l-aktar inizjattiva importanti lejn l-Integrazzjoni Ewropeja u l-paċi. Kienet għadha tarbija meta l-familja marru Pariġi u 15 '1 sena wara marru joqgħodu Brussels. Fis-sena 1944, il-Belġju, l-Olanda u l-Lussemburgu stabbilew Unjoni Doganali fejn beda jseHH moviment liberu ta' merkanzija u ta' nies bejn it-tliet pajjiżi.

ħafna drabi nisma' minn jgħid, u iva, il-Belġju, l-Olanda u l-Lussemburgu huma kwazi l-istess, nażżarda ngħid li ma naqbilx, nitkelmu lingwa differenti, għandna reliġjonijiet differenti, għandna storja differenti u anke mentalita' differenti. Izda din irnexxiet tiffunzjona sew u dak huwa l-importanti!

L-aħħar punt dwar missierha kien li hija kburiya li huwa kien l-arkitet wara it-Trattat ta' Schengen. Kienet il-holma tiegħu li jkun hemm fruntieri miftuħa – bħal dawk fil-Benelux – għall-Unjoni Ewropeja kollha. Dan it-Trattat gie iffirmit ġewwa il-belt ta' Schengen fil-Lussemburgu fs-sena 1985.

Nistaqsi, allura xi tfisser l-Unjoni Ewropeja għalija? Huwa ċar li trabbejt f'ambjent favur l-Unjoni Ewropeja. Għamilt l-aħħar eżamijiet tiegħi fl-iskola Ewropeja ta' Brussel fis-sena 1980 fejn dak iż-żmien kien hemm miġbura persuni minn 9 nazzjonijiet. Konna nidhku bit-Taljani, nippruvaw nifmu lid-Daniżi, għax il-lingwa kient tixxiebaħ, konna ferħanin li kellna edukazzjoni perfetta mill-Ingliżi u li konna familja waħda, kbira u magħquda. Kbirt bl-idejal li aħna fl-Ewropa aħna magħqudin fi-Diversita'.

L-ewropa tal-Punent għadha kif għalqet 75 sena ta' paċi. Dan huwa żmien twil ħafna, u nagħraf sew li dan ma hux l-istess għal ħbieb tagħna u nagħraf sew li dan ma hux l-istess għal ħbieb tagħna tal-Ewropa tal-Lvant, il-memorji tagħhom ta' żmienijiet mimlija incertezzi u biża' huma ħafna aktar riċenti. Għandna lkoll responsabilita' li nibqgħu mexjin it-triq tal-paċi flimkien. Jiena kburiya li missieri kkontribwixxa għal kuncetti Ewropej li llum jgħaqduna. L-Ewropa tiegħu, l-Ewropa tiegħi, l-Ewropa tagħkom; ejjew naħdmu flimkien sabiex inżommu l-Ewropa magħquda, sabiex nedukaw u nrispettaw lil xulxin. Nemmen li nistgħu!! (Id-diskors jista' jinstab fis-sit taħt Materials).

Wara dan id-diskors il-parteciċpanti dahlu għal-workshop dwar ix-Xettiċiżmu Ewropew, li kien maqsum fi tliet partijiet.

Bdejna billi kull parteciċpant ingħata kwestjonarju qasir, ta' 6 mistoqsijiet li kellu diversi risposti. Kellhom ifitxu meta beda l-Ewro Xettiċiżmu, liema pajjiż huma l-aktar milquta mill Ewro Xettiċiżmu, f'percentaġġ tal-popolazzjoni kellhom immagni pożittiva tal-Unjoni Ewropeja fis-sena 2015, etc. Mill-analiżi in segwitu irriżulta li 2 biss mill-karti tat-twegibiet kienu risposti kollha tajbin. Il-moderaturi *Ms. Marietta Nagy* u *Ms. Claire Strasbaugh* iddiskutew ir-risposti fid-dettal u taw spjegazzjoni għar-risposta.

L-għan prinċipali tat-tieni parti kienet sabiex isiru verifiki kemm effettivament il-parteciċpanti jgħarfu jifhmu is-sinjifikati ta' termini użati bħal nazzjonalizmu, Ewro Xettiċiżmu f-estremitajiet tiegħu, Rifjut tal-Unjoni Ewropeja, u dawk li jhaddnu l-Unjoni Ewropeja (soft/hard Euroscepticism, Euro-rejects, Euro-enthusiasts) Il-gruppi ngħataw it-termini użati u d-definizzjoni tagħhom fuq karti differenti u kellhom iżewgħom. Ma kienitx hídma iebssa imma kienet importanti li tgħaraf it-termini użati. (Din tinsab ukoll fuq is-sit taht Materials.)

L-aħħar parti kienet aktar intrattiva billi l-parteciċpanti kellhom iqumu, jmorru fuq in-naħa tal-lemin, xellug jew jibqgħu fin-nofs, skont jekk jaqblux jew le ma dak li kien qed jiġi muri miktub fuq l-iskrijn. Waqt li jkunu hekk mexjin kellhom jiddiskutu il-ħsiebijiet tagħhom ma' parteciċpanti oħra. Dawn kienu marbuta ma' kif persuna tħossha dwar is-sħubija fl-Unjoni Ewropeja. Ftit eżempji;

Meta tqis kollox, pajjiż jibbenifika mis-sħubija mall-Unjoni

Jiena personalment inħosni Kemm Cittadin Ewropew kif ukoll Cittadin ta' pajjiżi.

L-imigrazzjoni ddgħajjef lil-pajjiżi għax ikollhom jiffukaw fuq il-bżonnijiet tač-čitadini l-godda.

Kien interessanti li wiehed josserva r-risposti tad-delegazzjonijiet. Kien importanti l-fatt li l-parteciċpanti kollha ħassew li pajjiżhom ibbenefikaw mis-sħubija mal-UE. Madanakollu kien hemm parteciċpanti li ħassewhom l-ewwel čitadini ta' pajjiżhom, imbagħad čitadini ewropej.

Kulhadd qabel li ma hemm xejn ħażin f'dan sa kemm kulhadd jirrispetta l-valuri Ewropej. L-attitudni dwar l-imigranti qasmet lil parteciċpanti xi ftit. Wara sommarju qasir il-moderaturi għalqu din is-sessjoni.

Wara waqfa qasira il-parteciċpanti mxew sal Castle Cultural Center fejn attendejna għal kuncert ta' mużika folkloristika. Il-gurnata għalqet b'ikla fl-istess kastel.

Is-Sibt filgħodu, il-parteciċpanti barranin ittieħdu mill-parteciċpanti lokali f'dawra bil-gwida sabiex jesperjenzaw ič-čentru storiku tal-belt u r-renovazzjoni li kienet għadejja. Hemm stajna naraw kemm bini ġie renovat bl-għajnuna ta' fondi Ewropej u tal-gvern. Wara morna naraw il-muntanji. Din il-vista kienet sabiex wiehed jkun jista' jivvaluta il-benefiċji li tkun membru fl-UE; aħna u għaddejjin kulhadd seta' jara sinjali tal-purtiera tal-ħadid. Bħala čitadin ewropew iwasluna daqqa lejn l-Ungerija u daqqa lejn l-Awstrija. Ftit nies jistgħu japprezzaw dan u waqafna kull tant kilometri minn dawn il-postijiet.

Minn aspekk ieħor dan kien l-aspekk prattiku tal-proġett dwar l-ilma. Matul din il-ħarġa stajna naraw divrsi nixxieġhat li snin ilu kienu nodfa. Izda l-inkwinament f'dawn l-aħħar snin, kemm fl-Ungerija kif ukoll fl-Awstrija ddistruġiet il-kwalita tajba tal-ilma, f'dawn in-nixxieġhat. Izda sforz komuni li sar ta riżultati pożittivi kif stajna naraw fil-prattika meta xrobna mill-post magħruf bħal is-Seba' Nixxieġhat.

Wara l-ikel il-parteciċpanti kellhom ftit ħin liberu u kellhom ič-čans imorru sas-suq fil-pjazza ewlenija. Il-gurnata u l-programm għalaq b'ikla uffiċjali ta' l-aħħar, fejn tħabru wkoll ir-rebbieħa tal-kompetizzjonijiet tar-ritratti u tpingijiet.

Il-Ħadd filghodu xi delegazzjonijiet setgħu jkunu preżenti għall-hekk imsejjah suq ta' Ursula. Hawn assoċjazzjonijiet, gruppi skejjel kienu qed joffru l-ikel li kienu ppreparaw. Tlabna lil kollegi jgħibu xi ikel lokali u flimkien ma' kejkijiet ippreparati mill-membri tal-assoċjazzjoni ħadniehom f'dan is-suq. Preparajna fuljetti dwar dan il-proġett li tqasnu lin-nies fis-suq li wkoll gawdew mill-mejda internazzjonali li hemm tellajna. B'hekk mhux biss iċ-ċittadini lokali, imma viżitaturi oħra – li kien hemm minn diversi pajjiżi – kellhom l-oportunita' jitgħalmu dwar dan il-proġett tagħna.